TELLIJATELE

Puit ahju ja elektriks

Metsaomanikud on rahul, et väheväärtuslikku puitu saab taas elektriks kütta. “See on tõesti rõõmustav,” tunnistas endine erametsaliidu esimees **Aira Toss**. ▶Metsamajandus

TULEKAHJU

Miks Otepää hotell Bernhard põlema läks?

Teisipäeva õhtul süttinud hotelli Bernhard omanikul **Madis Mutsol** on oma versioon sellest, mis juhtus. Politsei alustas menetlust süütamise paragrahvi alusel. ▶6–7

Äripäev

Neljapäev, 28. jaanuar 2016
nr 19 (5379) **3 eurot**

↑	**EUR/USD**	↓	**USD/EUR**	↑	**EUR/SEK**	↑	**EUR/RUB**	↑	**NordPool**	↓	**Euribor**
	1,0888		0,9184		9,2591		85,2106		29,34		-0,082%

Kasv kängus

▶ Apple prognoosib järgmises kvartalis esimest korda enam kui 10 aasta jooksul iPhone’ide müügis langust. ▶4–5

↑ **HIINA** turg on siiani aidanud Apple’il korvata müügi kasvu aeglustumist mujal, kuid nüüd on ka seal näha nõrkuse märke. FOTO: EPA

GAAS

Leedu tahab mängida LNG-turul peaosa

Leedukad on asunud hoogsalt LNG-turgu haarama, kuid ka Eesti ettevõtjad ei ole oma terminali rajamise plaane maha matnud. Praegu saab Eesti juba kolmandiku gaasist Leedust. ▶8–9

INVESTOR

14 aktsiaideed naftasektorist

Swedbanki analüütikute hinnangul on naftatööstuse jaoks kätte jõudnud tõenäoliselt ajaloo raskeim periood. Vaata, milliseid selle sektori aktsiad tasub praegu osta või müüa. ▶16–17

TÖÖSTUS

Jaapani turule minnes peab olema kannatlik

“Meil oli esimese kliendi puhul aeg, mis jäi kontakti loomisest proovipartiini, umbes kolm aastat,” märkis Jaapanisse höövelmaterjali müüva OÜ Vesset juhatuse liige Toomas Pertel. ▶12–13

KOLUMN

Mart Laar: Vahest oleks targem midagi vahelduse mõttes tegema hakata.

IRLi auesimees ja endine peaminister kirjutab, kuidas praegused poliitikud on pehmod, kes ei julge teha ega mõelda. ▶14

ÄRIPÄEV 28. jaanuar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

TEGIJA

Vahur Metsna pani äri kasvama

Ortopeed Vahur Metsna pälvis Ida-Tallinna Keskhaiglas eelmise aasta töö eest aasta arsti tiitli. Metsna, kes asutas oma kliiniku 2007. aastal, suutis 2014. aastal kasvatada ettevõtte käivet 48 korda ja ärikasumit 21 korda. Kuigi käive ja kasum ei olnud summalt märkimisväärselt suured, ületas Metsna enda seatud eesmärki kasvatada käivet 10 protsenti. Loodetavasti jätkab Metsna sama innukalt ettevõtjana, nagu on seni tegutsenud arstina. Võib loota, et nii edukas aasta ettevõtjana kui ka parima arsti tiitel annavad Metsnale tõuke oma kliinikut edasi arendada.

TÄNA ÄRIPÄEVA VEEBIS

Dividendide TOPi parimad naised ja noored tegijad

Avaldame täna edetabeli naistest ja noortest ettevõtjatest, kes võtsid kõige rohkem omanikutulu 2014. aastal. Tunamullu oli Äripäeva dividendide TOPi 558. kohal noorim liige 21aastane Aleksandr Rostovski, kes võttis omanikutulu 122 500 eurot. Kes on värske TOPi parim noor ja parim naine? UURI ARIPAEV.EE-ST

MARI TOOL oli eelmise dividendide TOPi enim omanikutulu teeninud naine 1,8 miljoni euroga.

PÄEVA FAKT

40

miljonit eurot ärikasumit teenis 2014. aastal Eesti Energia Õlitööstus, mis oli Äripäeva edukamate töösturite edetabeli parim näitaja. Eesti Energia tütarfirma oli ka üks tõhusamaid tööjõu kasutajaid, teenides tunamullu 115 198 eurot kasumit töötaja kohta. Tööstuste TOPi üldises pingereas sai Eesti Energia Õlitööstus 28. koha.

TSITAAT

„Ainuüksi teoreetilinegi kallutatuse süüdistus on küllaldane ja ammendav põhjus ise oma reisid kinni maksta. Arutelu selle üle, kas mõne luksushotelli kirjeldus on lugeja silmis väärtuslik või mitte, triivib mööda küsimuseasetuse eetilisest tuumast.

Äripäev kirjutas eile juhtkirjas, et kõige eest, mis võimaldab lugejale parima võimaliku sisu pakkumist, peab toimetus suutma tasuda ise, sest vastasel juhul on ohus tema sõltumatus.

HOMME

Milliseid kuldseid käeraudu võtmetöötajatele jagada?

LOE ÄRIPÄEVAST

Tööstus-
uudised
www.toostusuudised.ee

Äripäeva käsiraamat teadjalt tegijale
kasiraamat.aripaev.ee

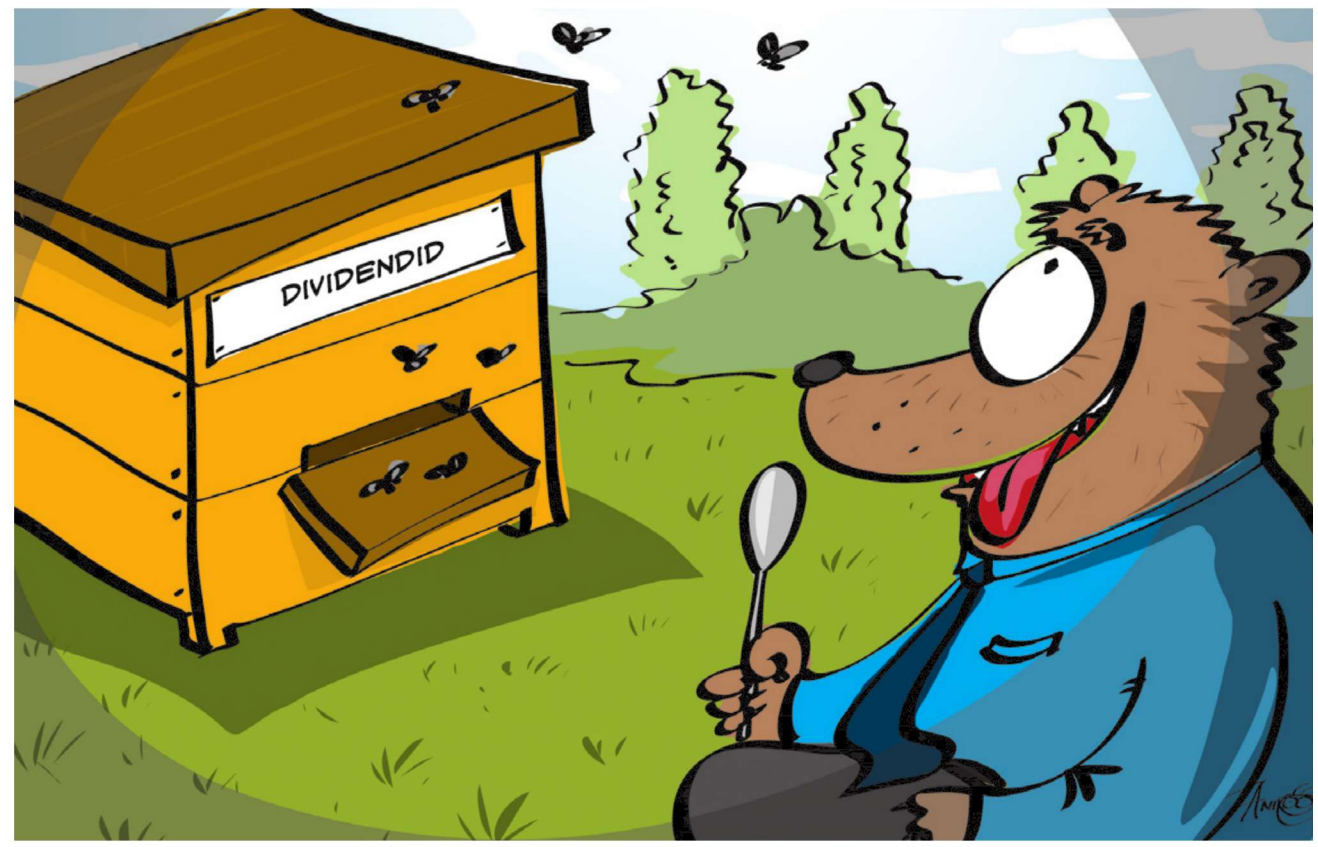

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Värske dividendide TOP purustas rekordi

Äripäev tegi eile sissejuhatuse värskele Dividendide TOPile, kui avaldas veebis uue edetabeli uustulnukad – inimesed, kes ei jõudnud eelmise aasta edetabelisse. Edetabeli uustulnukate hulka sattus näiteks Margus Linnamäe, kelle ettevõtetel on nüüd sisuliselt ülevaade kõigi Eesti olulisemate ajakirjandusväljaannete tööst.

Uutele tulijatele vaatamata on märkimisväärsem, et 11 aasta jooksul, mil oleme dividendide tabelit koostanud ja avaldanud, pole ettevõtjatel varem olnud nii head aastat kui 2014. Edetabeli koostamisel võtsime aluseks viimased avaldatud majandusaasta aruanded ja vaatasime, kui palju raha liikus tegelikult ettevõttest omanikele välja ehk tegemist pole aruandes tehtud kasumi jaotamise ettepanekuga.

Raha on vaja kulutada. Põhjuseid, miks omanikud rekordiliselt raha välja võtavad, on mitu. Esimene neist on ehk elementaarseim: saada raha kulutamiseks. Ettevõtja peamine eesmärk on teenida tulu ning millalgi see ka realiseerida. Seetõttu ei ole kellelegi üllatus, kui mingi osa ettevõtjaid võtab ettevõttest raha välja praktiliseks kasutamiseks.

Teine põhjus, miks raha välja võetakse, on see suunata edasi mõnda teise ettevõttesse, kus on parem lootus leida muidu seisma jäävale rahale rakendus. Näiteks riskide maandamiseks võetakse raha välja, et teha uus investeering uute partneritega.

Kolmas põhjus võib olla veel omanikeringi muutus, mistõttu võetakse varasematel aastatel teenitud kasum välja.

Mitu Äripäevaga vestelnud dividendide edetabeli liiget tunnistab ausalt: raha ei lähe enam uude ärisse või isegi olemasoleva edendamiseks, vaid hakatakse kindlustama tulevikku nii enda kui ka lähedaste jaoks. Mõni võtab raha välja selleks, et hakata nautima oma senise töö vilju. Alati ei peagi tööd rabama, vahel tuleb ka elu nautida.

„Rahaga hakatakse kindlustama tulevikku nii enda kui ka lähedaste jaoks.

Samas tõestab raha kõrvalepanek mustadeks päevadeks järjekordselt, mida oleme ka varasemates juhtkirjades selgitanud, et kohalik ettevõtja on vanaks jäänud. Eesti ärituumiku moodustavad endiselt mehed ja naised, kes on äriga tegelenud juba ligi 20 aastat, mistõttu hakatakse nüüd oma töö vilju maitsma. Mõni ettevõtja on langenud mugavustsooni, mistõttu ei näidata enam ka piisavalt ambitsiooni uuteks tegudeks.

2015. aastal näitasid Swedbank ja G4S Eesti majanduskeskkonna vähest ligitõmbavust, kui otsustasid suure osa kasumist viia Eestist välja. See kinnitab siinse majanduskliima jahenemist.

Vaatamata raskusele leida häid ideid ei tasu veel ettevõtlusega hakata otsi kokku tõmbama. Pigem oleme praegu olukorras, kus ideid on palju, kuid tõelisi pärle on keerulisem välja sõeluda. Sellest tuleb ka nn majanduslik seisak, mis ei tundu kaugele viivat. Uue idee elluviimine nõuab varasemast lihtsalt rohkem ressurssi ja riskijulgust.

Otsi investorit. Äripäeva tellijatel tasub täna suunata pilgud veebi, kui avaldame need naised ja noored, kes jõudsid värskesse edetabelisse. See annab aimu, mis suunas on dividendipoliitika liikunud varasemaga võrreldes.

Homme hommikul avaldame täispikkuses edetabeli, kust selgub ka, kes võttis kõige rohkem omanikutulu 2014. aastal ning mis summas. Saate teada, kuidas on oma dividendipoliitikat jätkanud või muutnud viimastel aastatel edetabeli parimaks nimetatud Armin Karu ja Sergei Petrov. Kes teab, äkki leiab mõni hea idee pakkuja endale uue investori hoopis dividendide edetabelist. Tundub õige koht, kust otsida.

Gunnar Kobin:
Emori komme meelevaldseid portaale kokku liita ja neid idiootsete nimedega nimetada on meil harja punaseks ajanud.

Ekspress Grupi tegevjuht põhjendab kavatsust Emori teenetest loobuda. LOE LÄHEMALT LK 11

28. jaanuar 2016 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Anu Jõgi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Tähtsaimad krediitkaardid luubi all. Presidendi kantselei kulud 75 000 €

VIRGE HAAVASALU
virge.haavasalu@aripaev.ee

Presidendi kantselei töötajad kulutasid Toomas Hendrik Ilvese välislähetuste korraldamiseks mullu pea 75 000 eurot. Presidendil isiklikult asutuse krediitkaarti pole, aga see on olemas selle töötajatel.

Presidendi avalike suhete nõunik Toomas Sildam ütles, et krediitkaardid on riigipea käsundusohvitseridel, kelle limiit välislähetusteks on 20 000 ja 25 000 eurot kuus. Lisaks on protokolliosakonnal kasutada kaks kaarti, kummagi limiit 14 000 eurot kuus.

"Kaarte kasutatakse presidendi välisvisiitidel riigipea ja teda saatva delegatsiooni majutus- ja näiteks vastuvõtukulude eest tasumiseks," ütles Sildam. Kulutused sõltuvad tema sõnul nii visiidi pikkusest, delegatsiooni suurusest kui ka kohapealsetest tingimustest. Mõnikord on olnud vaja tasuda ka delegatsiooniliikmete kohapealsete transpordikulude eest, kui nad on liikunud presidendist eraldi või on olnud tegu riigipea visiiti ettevalmistava sõiduga, lisas ta.

Maksete väljavõte. Sildam saatis Äripäevale krediitkaartide 2015. aasta maksete väljavõtte, kust on näha, millistel kuupäevadel ja milliste summade eest on ostetud, aga mitte see, mida on ostetud. Krediitkaartide väljavõttes on ka päris mitu alla 10 euro suurust makset. Kokku kulutati mullu kantselei krediitkaartidega 74 941 eurot.

Sildam märkis, et kantselei majandustegevust auditeerib igal aastal riigikontroll. "Krediitkaartide kasutamise asjus pole riigikontrollil olnud mingeid märkusi ega tähelepanekuid," rõhutas ta.

Kantselei mullune eelarve oli 4,6 miljonit eurot, millest tegevuskulud moodustasid 3,6 miljonit eurot. Lähetuskuludeks oli arvestatud 327 600 eurot.

↑ **PRESIDENT** Toomas Hendrik Ilves saabumas mullu novembris Frankfurdist. FOTO: ARNO SAAR/ÕHTULEHT

Tasub teada
Krediitkaardiskandaal

19. jaanuaril lahvatas skandaal, kui Vabaerakonna saadik ja korruptsioonivastase erikomisjoni juht Artur Talvik süüdistas Eesti politsei juhti Elmar Vaherit võimu kuritarvitamises. Talvik viitas kuludokumentidele, kus on kirjas, et politsei peadirektor Elmar Vaher ostis asutuse krediitkaardiga Tallinna lennujaamast 299 eurot maksvad kõrvaklapid ja matkasaapad 139,41 euro eest. Väidetavalt oli neid tarvis vormi juurde, kuigi vormielementide ostmine käib ainult riigihankega. "Kui dokumendid on tõesed, on tegemist ametialase kuritarvitamise ning läbipaistva ja ausa juhtimise põhimõtete rämeda eiramisega eetilise käitumise etaloniks olevas riigiasutuses," lausus Artur Talvik.
Elmar Vaher tunnistas eksimust ja vabandas. Siseminister Hanno Pevkur tegi Vaherile suulise hoiatuse, kuid jättis ta edasi ametisse.

E-poest osteti eriline töölaud. Õiguskantsler Ülle Madisel isiklikult asutuse krediitkaarti ei ole. Küll aga kasutatakse asutuse krediitkaarti nii õiguskantsleri kui ka tema nõunike välislähetuste korraldamiseks – ööbimise ja transpordi eest tasumiseks, ütles kantselei kommunikatsioonijuht Janek Luts.

Luts märkis, et krediitkaarti võib kasutada ka kantseleile vajalike vahendite ja erialakirjanduse ostmiseks internetikaubandusest. Krediitkaardi eelmise aasta väljavõttest nähtubki, et lisaks nõunike välislähetuste eest tasumisele soetati kaardiga e-poest 435eurone töölaud, millega saab püsti töötada. Luts ütles, et töölauda nimega Varidesk Eestis keegi sellise hinnaga ei paku.

"Tegemist on kantselei jaoks testlahendusega, mida ei ole soetatud õiguskantslerile," rõhutas kommunikatsioonijuht. Nimelt töötab õiguskantsleri kantseleis 40 nõunikku.

2015. aastal oli õiguskantsleri kantselei krediitkaardi tehingute kogumaksumus 1905 eurot ja 84 senti.

Perling kasutas kaarti kaks korda. Prokuratuuris kasutab krediitkaarti ainult riigi peaprokurör Lavly Perling, kes kasutas mullu krediitkaarti välislähetusel olles kahel korral, summa oli kokku 379 eurot. Esimene kulutus tehti mullu jaanuris, kui Lavly Perling oli koos kahe kollegiga lähetusel Haagis, ütles riigiprokuratuuri avalike suhete juht Ilmar Kahro. Kolme inimese ööbimise eest maksti prokuratuuri krediitkaardiga ja summa oli 365,7 eurot.

Teine kulutus oli mullu märtsis, kui peaprokurör tasus krediitkaardiga 13,5eurose taksoarve Helsingis. Perling külastas Soome prokuratuuri.

Prokuratuuri teatel kasutatakse maksekaarti ainult sel juhul, kui kulutuste eest puudub võimalus tasuda tavapärase ülekande teel e-Riigikassa kaudu.

Maksuameti peadirektor Marek Helm tasus mullu välislähetusel krediitkaardiga 1530 eurot. Maksuametil on üks krediitkaart, mille limiit on 2000 eurot kuus ja mis on peadirektori käsutuses, ütles maksuameti avalike suhete juht Rainer Laurits. Kaardil hooldustasu ei ole.

Tavaliselt valmistatakse reis ette reisibüroo kaudu, kes muretseb nii lennupiletid kui ka ööbimise, aga aeg-ajalt tuleb ette, et ööbimise või transpordi eest tuleb maksta välismaal kohapeal olles, selgitas maksuameti pressiesindaja Mailin Aasmäe.

OST
Shell sai suurtehinguks heakskiidu

Hoolimata odavast naftast ja keerulisest maailmaturust andsid Royal Dutch Shelli aktsionärid ettevõttele heakskiidu osta Suurbritannia nafta- ja gaasitootja BG Group Plc, vahendas Bloomberg. Tehingu summaks kujuneb 51 miljardit dollarit.
Analüütikud arvavad, et Shell usub naftaturgu taastuvat, mistõttu on selline tehing kasulik.
Kuna nafta hind on alates tehingu väljakuulutamisest mullu aprillis langenud, kartis osa aktsionäre, et ehk maksab Shell tehingu eest liiga kõrget hinda. Ettevõtte juht Ben Van Beurden vastas, et tehing võimaldab suurendada Shelli rahavoogu ja parandada dividendimaksete võimalusi. Samuti on BG tootmine erinevalt Shelli omast suurenenud.
Tehingu tulemusena saab Shellist maailma suurim veeldatud maagaasi edasimüüja.

INTERNET
Riik uuendab eurorahaga koolide internetti

Riik soovib lähiaastail renoveerida koolide internetivõrgu. Selleks kuluvast enam kui 13 miljonist eurost tuleb suur osa Euroopa Liidult, kirjutas ITuudised.ee.
Majandus- ja taristuminister Kristen Michal saatis eile ministeeriumidele kooskõlastamiseks eelnõu, mille järgi toetab riik perioodil 2016–2020 üldhariduskoolide internetivõrkude renoveerimist ja rajamist 13,2 miljoni euroga. Euroopa Liidu sotsiaalfondi toetus on 11,3 miljonit ja Eesti riigi omafinantseering veidi alla 2 miljoni euro.
"Oleme olukorras, kus 100% Eesti koolidest omab küll interneti püsiühendust, kuid selle kiirus jääb alla 30 Mbit/s ning ei toeta kaasaegse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rakendamist õppetöös," selgitas Michal pressiteates.

KOHTUASI
Uber peab Prantsusmaal välja käima 1,2 mln

Taksoteenuse vahendamise firma Uber peab maksma Prantsuse taksode liidule 1,2 miljonit eurot, otsustas kohus.
Kohtule esitati kaebus, et Uberi autojuhid käituvad traditsioonilise taksodena, oodates tänaval ja lootes nii reisijaid saada, vahendas ERRi uudisteportaal thelocal.fr uudist.
Liidu väitel on Uber France olnud autojuhtidele erasõidukite tellimisest rääkides ebamäärane. Prantsuse seaduse kohaselt peaksid Uberi sõidukid pärast igat sõitu suunduma tagasi oma garaaži, mitte parkima või avalikel teedel tiirutama.
Uber eitas süüdistusi, öeldes, et teavitab oma autojuhte regulaarselt vajadusest naasta pärast igat reisi oma garaaži.

LENNUNDUS
Aeroflot lasi hinnad alla

Aeroflot teatas, et langetas teisipäevast Venemaalt välismaale lendude hinda 10% võrra. Hinnalangus puudutab ka lennukompanii tütarfirmasid, vahendas LifeNews.
Otsus puudutab Venemaalt algavaid ja välismaale suunduvaid lende ja käib nii ühe otsa kui ka edasi-tagasi lendude kohta, teatas Aeroflot ja lisas, et hinnalangus ei puuduta näiteks eritariifiga ja mõningaid SRÜ riikidesse suunduvaid lende.
Lennufirma rõhutab, et võttis tariifide langetamise otsuse vastu seepärast, et muuta välisvaluutade kallinemise taustal venemaalastele reisimine taskukohasemaks.

Alo Vallikivi:
Neil on vaja kuidagi millegagi jälle maailma muuta. Steve Jobsil õnnestus see mitu korda.

LHV maaklertegevuse juht soovitab Apple'i uute toodete pealt vaadata, kas need tekitavad ahhaa-efekti, ja selle järgi otsustada, milline võib olla selle ettevõtte aktsia käekäik.

ÄRIPÄEV 28. jaanuar 2016
toimetaja Anu Jõgi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

TEHNOLOOGIA

Apple'i elukaares üks epohh läbi. Uut kasvu allikat nähakse teenuste sektoris

Ä **SIRJE RANK**
sirje.rank@aripaev.ee

Üks epohh läbi aegade ühe kasumlikuma firma elukaares saab läbi – Steve Jobsi 2007. aastal turule toodud iPhone'ide müügi kasv näib olevat haripunktist läbi.

Hüperkiire kasvu jätkumist ei suuda enam tagada ka kaubamärgitundlik Hiina keskklass, mis on seni olnud firma koduturu järel kõige entusiastlikum Apple'i nutitelefonide ostja. Hiina uusaasta müügihooaeg alles tuleb, kuid sellest hoolimata prognoosib Apple järgmises kvartalis esimest korda enam kui 10 aasta jooksul käibe langust.

Liiga suur auk. Avalikustades oma majandusaasta esimese kvartali tulemusi, püüdis Apple investorite tähelepanu juhtida nutitelefonide kõrval teenuste sektorile, kus kasv on kiire. Kuna aga kaks kolmandikku Apple'i käibest annab iPhone'ide müük, pole ime, et investorid muust suuremat ei hooli.

"Neil on ka muid tooteid ja neil on potentsiaali turule tulla uute toodetega, kuid iPhone'ide müügi kasvu aeglustumine jätab liiga suure augu," ütles Abhey Lamba USA firmast Mizuho Securities agentuurile Bloomberg. Ta tõi näite, et kui iga iPhone'i müügist teenitakse 300 dollarit, siis Apple Pay kaudu tuleb teha vähemalt 60 000 tehingut, et teenida 100 dollarit.

Detsembris lõppenud Apple'i majandusaasta esimeses kvartalis müüs firma 74,8 miljonit iPhone'i, mis märkis läinud aasta sama ajaga võrreldes väiksemat kui 1% suurust kasvu. Kui mullu paisutas müüki uue suure ekraaniga iPhone'i turule tulek, siis uuemates mudelites pole nii silmanähtavaid uuendusi, mis kannustaks tarbijaid telefoni vahetama. Jooksva kvartali kohta antud käibeprognoos märkis läinud aasta sama ajaga võrreldes ligi 11% suurust langust.

Aktsia langes. Apple'i aktsia reageeris majandustulemuste avaldamisele päeva sees enam kui 5% langusega. iPhone'ide müügi võimalik kahanemine on aktsiat survestanud juba möödunud aasta sügisest saadik.

Lisaks iPhone'idele on nõudlus vähenenud ka teiste Apple'i toodete järele. iPade müüdi jõulukvartalis 16,1 miljonit prognoositud 17,3 miljoni asemel. Maci arvutite müük kahanes oodatud 5,8 miljoni asemel 5,31 miljonile. Eelmine kvartal oli esimene jõulukvartal ka Apple'i kelladele, kuid eraldi selle müügikäivet firma ei teatanud.

Küll aga rõhutati esimest korda arvukat Apple'i seadmete kasutamist (enam kui miljard seadet aktiivses kasutuses) erinevate teenuste kasutamiseks. Teenustelt teenis Apple eelmises kvartalis 5,5 miljardit dollarit, mis märgib aastatagusega võrreldes 15% suurust kasvu. Firma finantsjuht Luca Maestri ütles Bloombergile, et näeb just teenuste sektori laiendamises edaspidi üht kasvuallikat, mida aktsia hind praegu liiga vähe arvesse võtab. Mullu teenis firma Maestri sõnul sektorist, kuhu alla käivad Apple Store, Apple Music, iCloud, Apple Pay ja muud teenused, 31 miljardit dollarit, mis teeb Apple'ist maailma ühe suurema internetiteenuste pakkuja.

Apple'i juht Tim Cook ütles ajalehele Wall Street Journal, et on jätkuvalt optimistlik ning näeb kasvu nii iPadide kui ka teenuste sektoris. "Me ei ela 90 päeva pikkuste kvartalite kaupa ja me ei investeeri 90 päeva pikkuste kvartalite kaupa," ütles Cook, väljendades veendumust, et firma on õigel kursil.

See tähendab ka seda, et Hiinas on plaanis investeerimist jätkata, ehkki riigi majanduses on keerulised ajad.

Hiina turg on siiani aidanud Apple'il korvata müügikasvu aeglustumist USAs, Euroopas ja Jaapanis. Eelmisel majandusaastal kasvas Apple'i müük Hiinas, Taiwanis ja Hongkongis kokku 84%, 58,7 miljardile dollarile (mujal maailmas oli kasv 16%). Kuid nüüd tunnistas Tim Cook konverentsikõnes ajakirjanikele, et Hiina majanduses on nõrkuse nähud.

"Me ei tõmba koomale," tsiteeris Cooki agentuur Bloomberg. "Õnneks oleme piisavalt tugevad, et investeerimist jätkata, ja me arvame, et pikas perspektiivis on see Apple'i huvides." Hiina osakaal Apple'i globaalses käibes on umbes 25%.

Hiinas pikaajalised sihid. Demograafilised trendid Hiinas kõnelevad selle strateegia kasuks. Praegu kasutab ligi 80% hiinlastest alles vanemaid mobiiltelefoni mudeleid – nii on nutitelefonidele kasvuruumi. Cook viitas, et kui 2010. aastal hinnati keskklassi suuruseks 50 miljonit inimest, siis aastaks 2020 kasvab see 500 miljonile. Perspektiivis on Apple'ile soodne ka Hiina majanduses praegu valuga toimuvad muutused, mis suunavad majanduse kasvumudeli investeeringutelt enam tarbimisele. "Mina hädakuulutustele alla ei kirjuta," ütles Cook.

Wall Street Journal kirjutas, et Apple'i käsi on Hiinas paremini käinud kui teistel USA tehnoloogiahiidudel. Ühelt poolt pole pakutav kaup poliitiliselt sedavõrd tundlik kui näiteks suhtlusvõrgustiku platvorm. Teisalt on osatud ametivõimudega läbi saada. Hiinas App Store'ist dalai-laamat puudutavaid äppe ei leia. Tim Cook on viimasel kolmel aastal Hiinat väisanud sagedamini kui ühtegi teist riiki.

Apple on Hiina turul kolmas suurim nutitelefonide müüja kodumaiste tootjate Xiaomi ja Huawei Technologiesi järel. Praegu on ka Hiinas iPhone'ide müügi kasv aeglustunud, sest sealgi on kõrgemas hinnaklassis turg küllastumas. Cowen & Co analüütik Timothy Arcuri prognoosib, et kiire kasvu lootust on Apple'il edaspidi ka Hiinas madalama hinnaklassi nutitelefonide segmendis, millest Apple seni eemale on hoidnud.

Kuldne telefon. Klientide lojaalsuse hoidmiseks pakub Apple Hiinas ka järjest rohkem teenuseid. Laienetakse väljaspool keskusi, kus kasvuvõimalused on suuremad. Tooteid ja reklaami on kohandatud enam vastavaks kohalikule maitsele (näiteks kuldsed iPhone'id). iPhone on Hiinas jätkuvalt staatuse sümbol – jaanuaris küsitles Bank of America Merrill Lynch veidi enam kui tuhandet Hiina tarbijat, kellest 39% plaanis järgmiseks nutitelefoniks osta iPhone'i. 25% eelistas Huaweid.

Nutitelefonide turu lõi suuresti iPhone'i turule tulek 2007. aastal ning ükski teine firma pole sellest nii palju kasu saanud. Kuid turu kasv ei jätku enam kahekordsete numbritega. See annab Apple'i kõrval tunda ka teiste tootjate majandusnäitajates.

Ä **Tulemused**
Apple'i käive ja kasum kasvasid
I kvartali majandustulemused mld USA dollarites

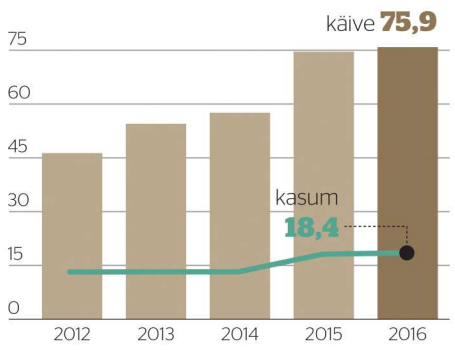

ALLIKAS: BLOOMBERG

Me ei ela 90 päeva pikkuste kvartalite kaupa ja me ei investeeri 90 päeva pikkuste kvartalite kaupa.

Apple'i juht Tim Cook

Ä **Loe Äripäevast**

Investor Toomase kommentaar "Apple paneb mind ohkama" tänases lehes lk 20

APPLE'I juhil Tim Cookil on põhjust loota, et Hiina turul alles läheb suureks iPhone'ide ostmiseks. FOTO: EPA

500

miljonile inimesele peaks prognoosi kohaselt 2020. aastaks suurenema praeguselt 50 miljonilt Hiinas keskklassi kuuluvate inimsete arv. Need on kõik potentsiaalsed Apple'i iPhone'i ostjad, sest see nutitelefon on seal staatuse sümbol.

28. jaanuar 2016 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Anu Jõgi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

LHV: Apple on oma edu ohver

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Apple on olnud sedavõrd edukas ja suur rahamasin, et iga väiksemgi eksimus toob ränga karistuse, leidis LHV maaklertegevuse juht Alo Vallikivi, kelle hinnangul on õunafirma häda selles, et ei ole suudetud uut supertoodet arendada.

"Apple on natuke oma edu ohver, nad on olnud niivõrd edukad ja niivõrd suur rahamasin, et iga väiksemgi eksimus saab üsna rängalt karistatud," kommenteeris Vallikivi eile tulnud Apple'i tulemusi, mis jäid suuremalt jaolt analüütikute ootustele alla. Samas Apple'i aktsia hinna languse tõttu olid tema hinnangul analüütikud ilmselt juba arvanud, et tulemused ei saa väga head tulla.

On vaja uut head toodet. Vallikivi hinnangul on Apple'i probleem see, et ühe eduka toote kõrvale ei ole väga pikka aega tulnud midagi erakordset, kuigi iPhone töötab siiani väga hästi. "Ratsutatakse ühe hobuse seljas, iWatch ei tööta, järgmist supertoodet ei ole suudetud tekitada," ütles ta.

39

USA dollarit vaba raha aktsia kohta on Apple'il praegu pangakontodel.

Küsimusele, kas iPhone'i hiilgeaeg on möödas, Vallikivi otse ei vastanud. "Mul on tunne, et Apple on nagu maailmavaateks kujunenud, Steve Jobsi aura on sellel ettevõttel siiamaani olemas ja need inimesed, kes seal töötavad, on Steve Jobsist puudutatud," rääkis ta.

Tema hinnangul ei saa õunafirma allakäik olla väga kiire ja dramaatiline, kuid nad peavad midagi tegema, sest võibolla veel paar kvartalit antakse vaikne taandumine andeks, aga hiljem võib see väga kiiresti lõppeda väga halvasti. "Neil on vaja kuidagi millegagi jälle maailma muuta. Steve Jobsil õnnestus see mitu korda, nüüd on kogu arendus- ja turundustiimil vaja midagi uut leida."

Hea on Vallikivi hinnangul see, et ettevõttel on umbes 200 miljardit dollarit vaba raha pangakontodel, kuid selle kulutamises ei tohi nad kuidagi eksida. "On võimalus, et nad hakkavad rohkem dividendi maksma, aga ka võimalus, et hakkavad lollusi tegema ülevõtmiste tasandil või teevad suuri investeeringuid," pakkus Vallikivi.

Samuti eristab vaba raha hulk Apple'it teistest tehnoloogiafirmadest. "39 dollarit vaba raha aktsia kohta kindlasti seda altpoolt tugevalt toetab. See on argument, mida paljudel tehnoloogiafirmadel, mis üldse kasumit ei teenigi, toetamas ei ole."

Ettevõte on murdekohal. Ostuvõi müügisoovitust on praegu Vallikivi sõnul raske anda. "Pigem tuleks vaadata kaine pilguga, kuidas ettevõttel tegelikult läheb, kas tooted, millega turule tullakse, on uuenduslikud või mitte, kas nad tekitavad pettumust või hoopis ahhaa-efekti. Investeerimine selle põhjal, kas sulle nende tooted meeldivad, on olnud päris tark tegevus. Siin tuleb silmad lahti hoida ja teadvustada, et ettevõte on natuke sellisel murdekohal."

SELVER on Eesti kapitalil tegutsev juhtiv jaekett, mis kaupleb peamiselt toidu- ja esmatarbekaupadega. Selveri ketti kuulub 45 kauplust üle Eesti. Selver annab tööd rohkem kui 2400 inimesele.

Ootame oma perre Sind,

HALDUSE JA ARENDUSE PROJEKTIJUHT

SINU PEAMISED TÖÖÜLESANDED
- Halduse valdkonna teenuste üldpõhimõtete ja tehnilise kirjelduse loomine ning arendamine.
- Halduse valdkonna lepingute sõlmimine ja täitmise järelvalve teostamine.
- Projektimeeskonna efektiivne juhtimine ja osalemine arenguprojektides.
- Ehituse ja tehnoloogia projekteerimiseks lähteülesannete koostamine.
- Arendusprojektide eelarveplaani ja tegevuskava ning lõppenud projektidest kokkuvõtte koostamine.

OOTAME, ET SA OLED kõrgharidusega ja omad eelnevat ehitus-, majandus- ja/või juhtimisalast töökogemust ning tunned kinnisvaraarenduse protsesse. Oled algatusvõimeline ja ennastkehtestav. Omad võimet näha tervikpilti ja seoseid, kaotamata silmist olulisi detaile. Oled hea suhtleja, oskad hästi oma aega planeerida, seada prioriteete ning leida lahendusi. Veel oled kogenud arvutikasutaja ja oskad lugeda ehitustehnilisi projekte. Valdad kõrgtasemel eesti keelt, lisaks oskad suhelda vene keeles ning kasuks tuleb inglise keele oskus. Sul on autojuhiload (B-kat).

PAKUME SULLE suurepärast võimalust töötada Eesti suurettevõtte väga olulises valdkonnas. Aitame Sul uude töösse sisse elada ja anname Sulle võimaluse ennast arendada läbi erinevate koolituste. Tööd toetavad kaasaegsed töövahendid. Sulle hakkab kehtima Selveri töötaja Partnerkaardi lisasoodustus ja saad liituda tegusa Spordiseltsiga, mis võimaldab nii tasuta kui ka soodustingimustel oma keha ja vaimu eest hoolt kanda. Tublile töötajale maksame lisaks töötasule ka tulemustasu.

Kui oled ametikohast huvitatud, siis palun anna endast märku ning saada CV koos kaaskirja ja palgasoovi ning märgusõnaga „Halduse ja arenduse projektijuht" kuni **15. veebruarini 2016. a** e-posti aadressile **personal@selver.ee**.
Kandideerida saad ka läbi CV Keskuse või CV-Online portaali.

Lisainfo saamiseks palun helista 667 3785 või 5343 5337, Kristi Aasa.

SELVER
Hea mõte

↑ **SELLINE** vaatepilt avanes teisipäeva õhtul põlema läinud spaahotellist Bernhard eile päeval. FOTO: ARGO INGVER

TULEKAHJU

Mahapõlenud hotelli omanik: meil on oma versioon. Eskpertiis uurib, kas oli süütamine

Ä PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Teisipäeva õhtupoolikul süttinud ja tules hävinud Otepää spaahotelli Bernhard omanik Madis Mutso ütles, et neil on oma versioon tulekahju tekkepõhjusest, kuid ta on uurijatele lubanud sellest praegu mitte rääkida.

Valga politsei asub põlengut menetlema süütamise paragrahvi järgi. "Praegu on nii palju teada, et täna alustab Valga politsei asjaolude kontrollimiseks kriminaalmenetlust karistusseadustiku paragrahvi alusel, mis käsitleb süütamist," sõnas Lõuna ringkonnaprokuratuuri pressinõunik Kristina Kostina. "Rõhutan, et tegemist on esialgse versiooniga. Menetluse raames määratakse tulekahju ekspertiis, mille tulemus kas kinnitab või lükkab esialgse versiooni ümber," lisas ta.

Hotelli omanik Madis Mutso oli tulekahju puhkemise ajal Otepäält ära. "Mind ennast ei olnud kohal, olin Tallinnas ja jõudsin tagasi Otepääle alles poole kümne paiku õhtul," rääkis Mutso eile hommikul Äripäevale. Seega jõudis ta tagasi ajaks, mil tema hotell oli tules juba suuresti hävinud. "Eks see võtab šokki," nentis Mutso ja lisas, et tema šokiseisund möödub pigem sissepoole elades, mitte lärmates ja laamendades. "Võib-olla see mõju jõuab pisut hiljem kohale," nentis ta.

Kindlustas Seesam. Põlengu põhjuste kohta ütles Mutso, et sellest saab ehk lähipäevil

Eesti seisab korruptsioonitabelis paigal

Ühingu Korruptsioonivaba Eesti avalikustatud 2015. aasta rahvusvahelise korruptsioonitajumise indeksi järgi on Eesti tulemus 70 punkti, mis on punkti võrra parem kui eelmisel aastal.

168 riigi arvestuses jagab Eesti 23.–26. kohta Prantsusmaa, Tšiili ja Araabia Ühendemiraatidega, vahendas MTÜ Korruptsioonivaba Eesti. Eelmisel aastal oli Eesti 69 punktiga 26.–28. kohal.

Kõige madalama tajutava korruptsioonitasemega riik oli taas Taani 92 punktiga. Tabeli lõpetavad Somaalia, Põhja-Korea ja Afganistan, keda tajutakse kõige enam korrumpeerununa.

Korruptsioonivaba Eesti hinnangul on Eesti kohamuudatus tabelis liialt väike, et näidata olukorra paranemist. "Eesti tammub paigal, paraku pole märke edasiliikumisest korruptsioonist puhtama Põhja-Euroopa suunas," ütles MTÜ Korruptsioonivaba Eesti juhatuse esimees Erkka Jaakkola.

Jaakkola sõnul näitavad viimase aasta arvukad korruptsioonijuhtumid, et korruptsiooni on meil rohkem, kui Eesti avalikkus arvanud on. "Neist juhtumitest tehtud järeldused ning sammud määravad, milliseks kujunevad järgmiste aastate tulemused Eesti jaoks," ütles Jaakkola.

Korruptsioonitajumise indeks hõlmab rahvusvaheliste uurimisrühmade ja analüütikute hinnanguid kahe viimase aasta kohta.

Euroopas keskmike hulgas. Euroopa riikide seas asub Eesti keskel. Näiteks Euroopa Liidu ja Lääne-Euroopa 31 riigi seas on Eesti 14.–15. kohal. Selle riikide rühma keskmine punktisumma on 67, Eestil 70, tabeli lõpus on Bulgaaria 41 punktiga.

Ühingu Korruptsioonivaba Eesti hinnangul on Eesti uurimisasutuste võimekus paranenud, see võimaldab jälile saada rohkematele korruptsioonijuhtumitele. Viimase aasta jooksul algatatud uurimised meenutavad aga karmi tõsiasja, et korruptsioonipaise võib tekkida nii tippjuhtkonnas kui ka klienditeenindaja tasemel. See on kainestav ja meenutab vajadust rakendada jõuliselt sisemise kontrolli mehhanisme.

Eesti korruptsioonitajumise indeksi koostamisel kasutati üheksat rahvusvahelist allikat. Kõige kõrgema hinde andis Eestile avalike teenistujatega seotud korruptsooniennetusmeetmeid hindav Bertelsmanni Fond – 81 punkti 100st. Kõige madalamalt hindas Eestit Economist Intelligence Unit – 54 punkti –, kes hindab avalike vahendite kasutamisega seotud riske. Economist Intelligence Unit andis sama punktisumma ka Lätile ja Leedule, hinnates kolme Balti riiki ühtmoodi madalalt.

Korruptsioonitajumise indeks on uuringute ja ekspertrühmade hinnangute koondtulemus. Iga uuringurühm keskendus teatud aspektidele korruptsiooniga seotud valdkondades.

ÄRIPÄEV.EE

Ä Edetabel
Eesti kolmandas kümnes
korruptsioonitajumise indeks

1. Taani	91
2. Soome	90
3 Rootsi	89
4. Uus-Meremaa	88
5. Holland, Norra	87
7. Šveits	86
8. Singapur	85
9. Kanada	83
10. Saksamaa, Luksemburg, Suurbritannia	81
/---/	
23. Tšiili, **Eesti,** Prantsusmaa, Araabia Ühendemiraadid	70

ALLIKAS: KORRUPTSIOONIVABA EESTI

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

Meil on oma versioon, aga kui me oleme uurijatele andnud sõna, et ei jaga kommentaare, siis ma ei saa seda murda.

← **SPAAHOTELLI** **Bernhard omanik Madis Mutso.** FOTO: ANDRES HAABU

9

tundi ja üle selle kestsid teisipäeva õhtul Otepääl hotelli Bernhard kustutustööd.

rääkida. "Tegelikult ma usun, et vast lähipäevadel selgub põhjus. Uurijad arvasid, et ükskõik, mis me arvame, ei sobi kommenteerida praegu," sõnas ta. "Meil on oma versioon, aga kui me oleme uurijatele andnud sõna, et ei jaga kommentaare, siis ma ei saa seda murda," nentis Mutso.

Õnneks ei viibinud üleeile põlengu puhkedes Bernhardis inimesi, sest nädala sees on spaahotell vahel suletud, kui kliente napib, ja nii ka eile. Samas näiteks esmaspäeval oli spaahotell avatud. "Kui rahvast ei ole, siis me ei tee lahti ja paneme kuulutuse üles ka," selgitas Mutso.

"Kindlasti hakkavad kindlustajad ka toimetama, seda nõuab leping ja minu huvi. Aga nüüd on asi nii värske, et siin ei ole... Kõik tulid hommikul tööle ja hakkasid pihta," rääkis Mutso. Hotelli kindlustusandja on Mutso sõnul Seesam Insurance AS.

Konflikt riikliku konkurendiga. Eelmise aasta juulis kirjutas Äripäev, et Otepää turismiettevõtjate sõnul seab reformierakondlaste juhitav SA Tehvandi Spordikeskus oma sporditaristu juurde riigi kulul rajatud kolmetärnihotelli, puhkemaja ja konverentsikeskusega löögi alla ausa konkurentsi piirkonna turismiäris.

Just Bernhardi spaahotelli omanik Mutso avastas Tehvandi Spordikeskuse rahastamise süüvides muu hulgas, et sihtasutusele on aastate jooksul miljoneid eurosid riigi toetusi antud segastel alustel ja Euroopa Komisjoni teavitamata.

Eile ütles Mutso, et ei ole selle temaatikaga enam alates eelmise aasta sügisest tegelenud.

Kustutustöödel sai üks päästja mürgistuse. Teisipäeval kell 17.14 teatati, et Valgamaal Otepääl Kolga teel põleb hoone. Juba teatamise ajal ulatus kahjutuli hoonest välja. Kohale saabunud päästjad selgitasid välja, et lahtise leegiga põleb spaahotelli Bernhard kahekorruselise hoone puitkarkassist osa. Päästjad hoidsid ära tule leviku lähedal asuvatele elumajadele ning hoone katlamajas olevatele kütusemahutitele. Tulekahju õnnestus kustutada kella 2.30ks, kustutustööd kestsid üle üheksa tunni.

Hotellitöötaja kinnitusel oli maja tulekahju puhkemise ajal tühi ning esialgsetel andmetel inimesed tulekahjus viga ei saanud. Üks Otepää päästja sai päästetöödel põlengusuitsu sissehingamisest mürgistuse ning kiirabi viis ta tervisekontrolliks haiglasse.

Päästetöödel osalesid päästjad Otepää, Elva, Antsla ja Tõrva päästekomandost ning kutselistele olid abiks Rõngu vabatahtlikud päästjad.

Ä Taust

Suurimat tulu võtab kinnistu omanik

2014. ja 2013. aastal teenis Bernhard SPA Hotell OÜ kasumit vaid mõni tuhat eurot, vastavalt 6009 ja 2246 eurot. Käive oli 2014. aastal 204 930 eurot ja 2013. aastal 136 026 eurot. Ettevõttel oli 2014. aastal keskmiselt 3 töötajat.

Bernhard SPA Hotell OÜ-l on ajatatud sotsiaalmaksuvõlg, mille jääk on 725 eurot ja lõpptähtaeg 29. jaanuar.

Hotelli kinnistut Otepääl Kolga tee 22a omav Magri OÜ teenis 2014. aastal kasumit aga 43 858 eurot ja 2013. aastal 91 077 eurot. Sissetulekust lõviosa annavad muud äritulud, hoone rendituru ulatus 2014. aastal ligi 23 000 euroni (2013: 28 973 eurot), muud äritulud üle 40 000 euro (2013: 86 211 eurot).

OÜ Bernhard SPA Hotell kuulub 100% Madis Mutsole, OÜst Magri kuulub Mutsole 91% (9% Toomas Katušin).

Reparo!
www.reparo.ee
ÄRIPINDADE EHITUS, REMONT, SISEVIIMISTLUS

PANGANDUS

Nordea Balti riikide kasum kasvas hoogsalt

Nordea teatas, et teenis eelmisel aastal Balti riikidest 91 miljonit eurot kasumit – 2014. aastal oli kasum 26 miljonit eurot.
Panga kogutulu kasvas 11% võrra, sealhulgas kasvas netoteenustasutulu aastases võrdluses 16%, kuna suurenes nii era- kui ka äriklientide tehingute arv. Välisvaluuta- ja tuletistehingute positiivne tulem aitas kaasa ka vara õiglase netoväärtuse kasvule.
Nordea Eesti mullune tegevuskasum oli 43,3 miljonit eurot, mis on 18% rohkem kui eelmisel aastal. Klientide aktiivsuse kasv on kasvatanud panga netoteenustasutulu aastases võrdluses 32%, teatas Nordea Eesti.

MAKSUD

Piiriülene teabevahetus sai uue korra

Riigikogu võttis 76 poolthäälega vastu seaduse, millega viiakse Eesti õigusruum kooskõlla maksustamises toimunud rahvusvahelise arengutega piiriüleses automaatses teabevahetuses.
Valitsuse algatatud maksualase teabevahetuse seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõuga pannakse maksuhalduritele kohustus vahetada omavahel teavet teise riigi maksuresidentide finantskontode kohta. Eelnõu autorite hinnangul vähendab see võimalusi varjata oma residentsuse riigi maksuhalduri eest tulusid välisriigis asuvas finantsasutuses.

OST

Ronaldo rajab hotelliäri

Madridi Reali ründaja ja Portugali koondislane Cristiano Ronaldo ostis läinud nädalal Monte Carlos hotelli, kirjutas Hispaania meedia.
Ronaldo maksis Briti firmale The Proto Group kuulunud Monaco kinnisvara eest 140 miljonit eurot. Ronaldo ja Proto grupi omanik, Itaalia ärimees Alessandro Proto tegid diili ka läinud aasta augustis, kui jalgpallur ostis itaallaselt New Yorgis Trump Toweris 16 miljoni euro eest katusekorteri.
Detsembris kirjutas Hispaania meedia, et Ronaldo rajab oma brändinime CR7 all hotelliketi, mille hotellid asuvad lisaks Monacole veel Portugalis Madeiral, Hispaanias Madridis ja USAs New Yorgis.

LENNUKITÖÖSTUS

Antonov lõpetab tegevuse

Maailmakuulus Ukraina lennukiehituskontsern Antonov, mis on omal ajal välja lasknud maailma suurimaid lennukeid An-124 ja An-225, lõpetab eksistentsi, kirjutas TASS.
Lennukatsetuste-konstruktoribüroo loodi Oleg Antonovi juhtimisel 1946. aasta 31. mail Novosibirski lennukitehases. 1952. aastal koliti see Kiievisse, kus hakkas keskenduma sõjaväe transpordi- lennukitele ja reisilennukitele An.
Vastavalt valitsuse otsusele likvideeritakse kontsern, aga selle tütarettevõtted lähevad Ukraina kaitsetööstuse alla.

Suri Prits Libliku poeg ja pärija

Eile leiti kodust surnuna ettevõtja Ago Liblik, kes oli Saaremaal tuntud spaaärimehe Prits Libliku poeg ning ASi Kuressaare Sanatoorium enamusomanik.

Ago Liblik oli legendaarse Saaremaa spaaärimehe Prits Libliku poeg, ta sai spaaride omanikuks pärast isa surma. Lisaks ASi Kuressaare Sanatoorium enamusosalusele kuulub talle ka Tehumardi Puhkekeskus. Ago Liblikul oli kaks last.

Spaääri suuromanik Ago Liblik maadles juba ligi poolteist aastat tagasi terviseprobleemidega. Erimeelsuste tõttu lahkus ühisärist konkurendi juurde tööle ka tütar Laura Liblik.

Ago Liblikul on ka ettevõtjast vend Tullio Liblik, kes väljus spaaärist, vend Ago ostis tema osaluse välja. Tulliol oli plaan isa Pritsu unistus Saaremaal teoks teha ja sinna vanadekodu ehitada.

Kuressaare sanatooriumi müügi- ja turundusjuhi Villi Pihli sõnul oli Ago Liblik firma igapäevategemistega hästi kursis, kirjutas Saaremaa ajaleht Meie Maa. Seda, kuidas võib ettevõtte ühe omaniku surm mõjutada spaahotellide tulevikku, Pihl kommenteerida ei soovinud.

Kuressaare Sanatooriumid ei näidanud viimastel aastatel häid tulemusi ning 2014. aastal olid nii Rüütli spaa kui ka külalistemaja Merineitsi müüki pandud, samuti on müügis kaks Kuressaares asuvat kinnistut. Objektide koguhind oli 13 miljonit eurot, millest Rüütli osa oli 12 miljonit.

ÄRIPÄEV.EE

28. jaanuar 2016 ÄRIPÄEV
toimetaja Anu Jõgi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

LNG-TERMINAL

Gaasiturul läheb tuliseks. Leedu tahab ohje haarata

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

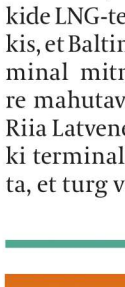

Võidujooks LNG-terminali rajamiseks sai uue pöörde – kui Eesti mängiti sügisel Euroopa Liidu rahastamisvoorust välja, asusid leedukad hoogsamalt turgu haarama.

Pärast seda, kui Soome loobus regionaalse veeldatud maagaasi (LNG) terminali rajamisest ning Alexela gruppi kuuluv Balti Gaasjäi Läti ja Soome konkurentsiameti heakskiiduta ning seeläbi eemale ka sügisesest Euroopa Liidu rahastamisvoorust, on Leedu konkurendid asunud agaralt turgu võitma. Praeguseks tarnitakse Leedu kaudu pea kolmandik Eestis tarbitavast gaasist.

Leedu energeetikaminister Rokas Masiulis märkis koguni, et Leedu LNG-terminal suudaks üksi kõigi Balti riikide gaasivajaduse rahuldada, ent kui Eestis tahetakse terminale ehitada, siis on see Eesti enda otsus. Eesti rajatavad terminalid loovad tema hinnangul turul tugeva ülepakkumise.

Puhkes sõnasõda. Eestis soovib LNG-terminali ehitada kaks ettevõtet: Vopak ja Alexela Energia. Mõlemal on plaanis ehitada suure mahutavusega regionaalne LNG-terminal, mida lõunanaabrid peavad arutuks raiskamiseks. Eesti ettevõtjate sõnul on aga hoopis Leedu terminal liiga kallis.

Klaipedos Nafta LNG-osakonna direktor Tadas Matulionis rääkis, et ta ei ole positsioonis, kus võiks hinnata teiste Balti riikide LNG-terminalide vajalikkust, ent märkis, et Baltimaade vajaduse katab Leedu terminal mitmekordselt ning rohkem suure mahutavusega terminale, nagu näiteks Riia Latvenergo ning Eesti Alexela ja Vopaki terminal, vaja ei oleks. Küll aga möönis ta, et turg vajab väikeseid, kohalikku tööstust ja laevandust teenindavaid terminale, nagu ehitab Soome.

Majandus- ja taristuminister Kristen Michali sõnul on riigi prioriteediks gaasitoru – Balticconnector, mis ühendaks Soomet ja Eestit ning seeläbi kõiki Balti riike. Michal rõhutas, et Balticconnectoriga saab Balti-Soome turg kaks korda suuremaks ning võimaldab ka teistel sellele turule kauplema tulla. "Riiklik prioriteet on gaasiturul pakkujate mitmekesistamine. Kui on üks pakkuja – pole vahet, mitmest torust seda tuleb," kommenteeris ta.

Michal lisas, et praegu ostab Eesti 30 protsenti oma gaasist Leedust, juba ainuüksi seda peab Michal mõjukaks sammuks energiasõltumatuse suurendamisel.

Eraettevõtja risk. Michal selgitas, et riik end terminalide ehitamisse ei sega. Maksumaksja raha sinna ei panustata, ent ettevõtjaid toetatakse püüdlustes projektidesse Euroopa Liidu raha kaasata. "Oma äriplaane ning riske või kasumit näevad ettevõtjad ise ka paremini. Küll aga toetame ettevõtteid nende püüdlustes projektidesse Euroopa Liidu vahendeid kaasata. Tegemist on ju ikkagi suurte investeeringutega Eesti majandusse," tõdes Michal.

Ta lisas, et kindlasti tuleb eraettevõtetel ära oodata Balticconnectori otsused kevadel, mil Elering ja Soome riigifirma Baltic Connector OYga esitavad taotluse uues rahastamisvoorus.

Vopak E.O.S.i juhatuse esimees Arnout Lugtmeijer rõhutas aga, et LNG-terminal on selge konkurentsieelis. "LNG-terminal elavdab majanduselu ning see on ka Pariisi kliimalepetes aktsepteeritud energiakandja, kuna selle keskkonnamõju on teistest fossiilsetest kütustest väiksem," märkis Lugtmeijer.

Ta selgitas, et konkurentsieelis on vajalik energiamahuka tööstustootmise jaoks ning see on argument, miks reisi- ja kaubalaevade punkerdamine peaks toimuma kohas, kus asub LNG-terminal. See on ka tema sõnul põhjus, miks Soome ja Leedu nii võimsalt terminali rajamist oma riigis peale suruvad. "Soome vajab oma tööstusele konkurentsivõimelise hinnaga gaasi, kuna Soomes moodustab 60 protsenti kogutarbimisest tööstus, ja Leedul on ambitsioon saada LNG-sõlmpunktiks piirkonnas, nagu Rotterdam on selleks Euroopa südames," selgitas Lugtmeijer.

↑ **VOPAK E.O.S.i juhatuse esimehe Arnout Lugtmeijeri sõnul elavdaks regionaalse LNG-terminali rajamine Eestisse siinset majanduselu ja annaks meile konkurentsieelise.** FOTO: ANDRES HAABU

Leedu terminal on kallis. Lugtmeijeri sõnul on Leedu ujuvterminal kallim kui Eestisse planeeritavad maapealsed terminalid. "Maaterminal on alati odavam kui ujuvterminal ning seda saab aegamööda ja järk-järgult laiendada, vastavalt sellele, kuidas muu-

Taust

Gazpromi mänguplats jääb ahtamaks

Veel mullu oli Soomel plaan ehitada regionaalne LNG-terminal, ent vaid napilt enne oktoobrikuist Euroopa Liidu rahastamisvooru teatas Gasum, mille üks osanikest oli Gazprom, et loobub terminali ehitamisest.

Vopak E.O.S.i juhatuse esimehe Arnout Lugtmeijeri hinnangul jääb Gazpromi turuosa aina ahtamaks ning konkurents tõuseb kõrgemale tasemele.

KASUM, DIVIDENDID JA NEGATIIVNE OMAKAPITAL

19. VEEBRUAR
ORIGINAL SOKOS HOTEL VIRU KONVERENTSIKESKUS

LOENGUL KÄSITLEME JÄRGMISI TEEMASID:

VÄLJAMAKSED OSANIKELE
- Dividendide maksustamine (sh kõik võimalikud maksuvabastused) ja ümberkvalifitseerimise riskid;
- Omakapitali väljamaksed ja nende õiguslik käsitlus ning maksustamine (oma osade/aktsiate tagasiostmine, kapitali vähendamine ja muud väljamaksed omakapitalist);

NEGATIIVSE OMAKAPITALI TAASTAMINE
- Efektiivne omakapitali struktureerimine;
- Negatiivne omakapital ja selle mõju;
- Kapitali suurendamine ja sissemaksete tegemine;
- Vabatahtliku reservi loomine omakapitali koosseisu;
- Allutatud laenu (ja muude laenude) kajastamise võimalused omakapitali koosseisus

Lektor ATTELA Advokaadibüroo OÜ partner, vandeadvokaat ning TTÜ finantsarvestuse õppetooli rahvusvahelise maksunduse lektor **Marko Saag**

Loengul osalemine maksab kuni **11. veebraurini 169 eurot** (km-ga 202,8 eurot), alates 12. veebruarist kehtib täishind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Registreerimine ja info telefonil 6670411.

Äripäev
Raamatupidaja.ee

Soome – Euroopa uus haige mees.

Euroopa majanduse uueks haigeks meheks on kujunenud AAA-reitinguga Soome, kirjutas Bloomberg.

Soome majandus on alates 2012. aastast igal aastal kahanenud ning Eurostati andmeil oli tegu 2015. aasta esimeses kolmes kvartalis eurotsooni viletsaima majandusega. Soome töötuse määr üha kasvab ning on võrreldes teiste Põhjamaadega suurem.

Ka põhjanaabrite rahandusminister Alexander Stubb on hakanud Soomele viitama kui "Euroopa uuele haigele mehele".

"Soomest on saanud majandus, mis töötab defitsiidi pealt ning on konkurentsi poolest Saksamaast või Rootsist 10 kuni 15 protsenti maas," lausus majandusminister Olli Rehn sel kuul antud intervjuus ning lisas, et just see on põhjus, miks Soome peab muutusi tegema.

Langevad näitajad. Kunagisele Lääne-Euroopa ühele tugevamale majandusele Soomele on pannud põntsu vähenevad tellimused Venemaalt, mis on räsinud eeskätt just kohalikku paberitööstust. Ka Nokia hingusele minek andis oma osa. Mõni aasta tagasi suurt edukäiku teinud kuulus mäng "Angry Birds" on samuti hoo maha võtnud.

Maailma Majandusfoorumi hiljutise uuringu põhjal langes Soome ülemaailmse konkurentsivõime poolest neljandalt kohalt kaheksandale. Raportis märgitakse, et riigi suurimaks probleemiks on see, et majandus pole mitmekülgne ning et seda on räsinud mitu järjestikust šokki.

Veel seisab raportis, et Soome palgaläbirääkimissüsteem on 140 analüüsitud riigi seas kõige tsentraliseeritum. Soome valitsus on väitnud, et olukorda tuleb kindlasti muuta, vastasel juhul ootab ees Lõuna-Euroopa saatus, kus majanduskasv on aeglane ning tööhõive määr madal, ütles Rehn.

Nordea panga ökonomist Helge Pedersen ütles, et Soome on praegu üks euroala kehvema majandusega riike ning selle peamisteks põhjusteks on vananev elanikkond ning jäik immigratsioonipoliitika.

Soome valitsus plaanib vähendada sotsiaalkulutusi, vabade päevade arvu ning muuta töötajatele haiguslehel viibimise kallimaks. Seni on taolised algatused lõppenud pahameele ja protestidega.

ÄRIPÄEV.EE

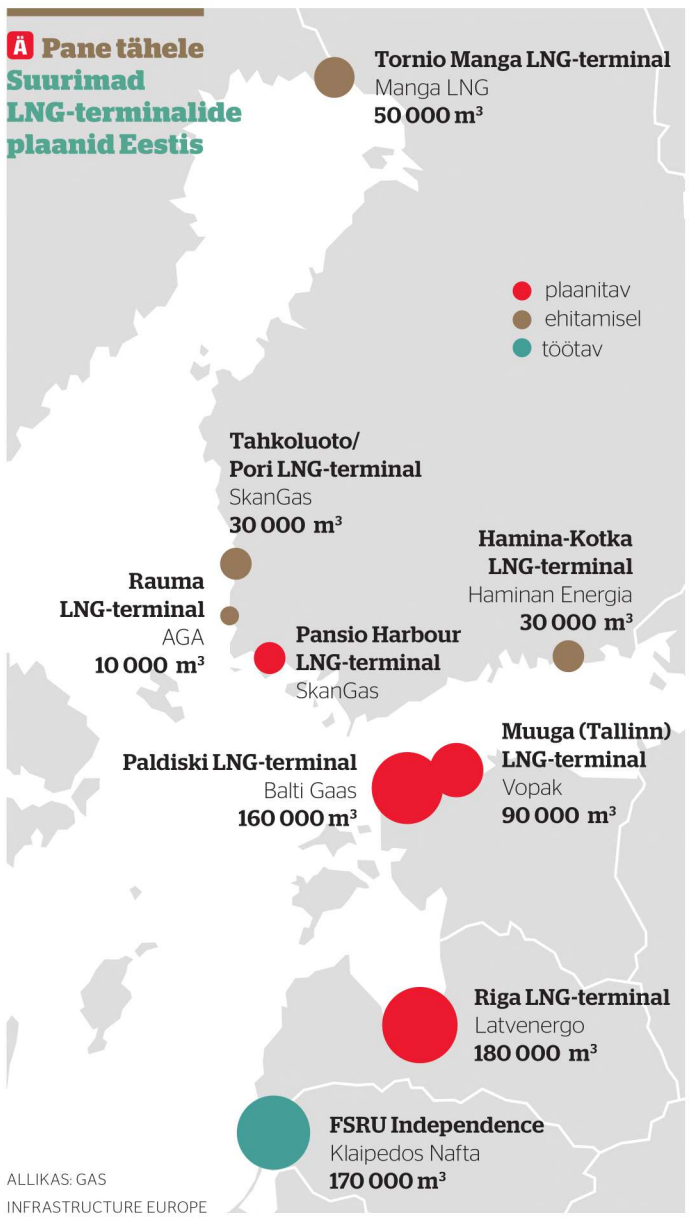

tuvad turu nõudmised. Näeme nüüd, et Leedu valitud kallis lahendus on isegi praegu liiga suur olemasoleva turu varustamiseks," kommenteeris Lugtmeijer. Ta on Leedu energeetikaministriga sama meelt, et piirkond vajab ühte terminali.

Ka Alexela Groupi juhatuse liige Marti Hääl märkis, et juba alates 2008. aastast arendatava Paldiski LNG-terminali projekti ettevalmistused on lõppjärgus ning ettevõte on investeerinud ligi 10 miljonit eurot. Kuid osaliselt seisab otsus just Euroopa Liidu rahastuse taga. Kuna Läti ja Soome konkurentsiamet ei andnud tähtajaks heakskiitu Alexela kavale rajada regionaalne LNG-terminal Paldiskisse, jäi vendade Häälte suuromanduses olev ettevõte välja sügisesest eurorahа taotlemise voorust. Nüüd ootabki Alexela tururegulaatorite toetuskirja, et esitada avaldus 2016. aasta kevadisse taotlusvooru. Seejuures ei luba Euroopa Liidu reeglid alustada ehitust enne lõpliku rahastamisotsuse vastuvõtmist. Hääl kinnitas, et kuue kuu jooksul vastavast otsusest algavad ka ehitustööd, eeldatav ehitusaeg on kolm aastat.

Paldiski projekt on saanud hiljuti toetusallkirja nii keskkonnaministeeriumilt kui ka majandusministeeriumilt.

Alexela juba ehitab üht väiksemat LNG-terminali ka Soomes. Praegu ootab firma heakskiitu riigiabi otsusele, millega Soome riik toetab ligi 27 miljoni euroga Alexela ja Hamina Energia koostöös valmiva LNG-terminali ehitust.

Saksa majanduse mootor on sisenõudlus

Saksamaa majanduskasvu veab tänavu sisenõudlus, eksport võib kahaneda, teatas Saksamaa majandusministeerium.

Sisenõudluse kasvu toetab eeskätt tugev ja stabiilne Saksa tööturg, samuti odav nafta. Sisetarbimine kasvab tänavu prognoosi järgi 2,3 protsendi võrra ehk 0,8 protsenti rohkem kui eelmisel aastal.

Saksa majandus tervikuna peaks tänavu kasvama 1,7 protsenti ehk samas tempos eelmise aastaga. "Saksa majandusel läheb hästi, majanduskasv jääb stabiilseks," lausus Saksamaa majandusminister Sigmar Gabriel. "Saksamaal läheb kenasti, ent selleks, et edu säilitada, peame investeerima," lisas ta.

Võrreldes teiste eurobloki liikmetega lõikab Saksamaa Euroopa Keskpanga pakutud stiimulitest rohkem kasu. Saksamaa töötuse määr on praegu rekordiliselt madal, palgad tõusuteel ning nafta hind võrreldes eelmise aastaga madalam. Sisetarbimine on kujunemas Saksa majanduse mootoriks. Eksportijad pööravad aeglustuva kasvuga arenevatelt turgudelt pilgu just taastuvate arenenud turgude poole.

Saksa majandusministeerium prognoosib, et ekspordi kasv aeglustub tänavu 3,2 protsendile. Mullu kasvas eksport 5,4 protsenti. Peamiseks põhjuseks on Hiina majanduse olukord.

ÄRIPÄEV.EE

Saksa majandusel läheb hästi, majanduskasv jääb stabiilseks.

majandusminister Sigmar Gabriel tutvustas eile Berliinis valitsuse majandusprognoosi. FOTO: EPA

XVI Gaselli Kongress
18. veebruaril 2016
Kultuurikatlas
Gaselli Kongress
Veeda inspireeriv päev kiiresti kasvavate ettevõtete seas!

Oma loo räägivad:

Piloot, investor ja lennufirma airBalticu juht Martin Gauss
„Ettevõtete ülestöötaja"

Comedy Estonia asutaja Louis Zezeran
„Eestlastele nalja müümas"

Erply asutaja Kristjan Hiiemaa
„Tuleb suurelt mõelda"

Laulja ja ettevõtja Tanel Padar
„Tormid ja tõusuveed"

Directo kaasomanik ja juht Martin Rinne
„Kuus korda gaselli TOPis"

Kokk ja restoraniomanik Roman Zaštšerinski
„Palju-palju-palju tööd"

PRFoodsi juht, investor ja metseen Indrek Kasela
„Maailma vastu uudishimulik"

Gaselliliikumist toetavad
LHV MARKIT

Gaselli Kongressi toetavad
KREDIIDIINFO AN EXPERIAN COMPANY · TERE · Ülemiste City · OlyBet · AVISION · Casino Olympic

Kongressi soodushind **189 eurot** (käibemaksuga 226,8 eurot).

Lisainfo ja registreerimine: telefon 667 0251, e-post kertu.ruus@aripaev.ee, gasell.aripaev.ee
Kui soovite tutvustada enda ettevõtet Gaselli Kongressil, siis võtke ühendust Eliise.Nikopensius@aripaev.ee

gasell.aripaev.ee
Äripäev

ÄRIPÄEV 28. jaanuar 2016
reklaamitoimetaja Marina Altmaa, tel 667 0161, e-post marina.altmaa@aripaev.ee

Pärnu Finantskonverents 2016

Kõik taandub ühele küsimusele – kuidas raha teenida?

14.-15. aprillil Pärnu Kontserdimajas

Räägime ärimudelitest läbi finantsjuhtimise vaatenurga ning kuulutame välja ajujahi, kus iga osaleja püüab kinni enda ettevõtte jaoks parima ärimudeli!

Ajujaht ärimudelitele

Peaesinejad:

Felix Hofmann
ärimudelite ümberkorralduste ekspert, kes annab ülevaate tähtsamatest ärimudelitest

Christian Rangen
futuroloog ja ärimudelite innovatsiooni asjatundja, kes visualiseerib, kuidas ärimudelid praktiliselt toimivad

Jukka Ala-Mutka
ärimudelite juurutaja, kes toob näiteid, kuidas ärimudelite muutused on muutnud ettevõtte tulemuslikkust

Programmijuhid:
Toomas Tamsar, Ellen Tohvri
Moderaator:
Gunnar Toomemets

Lisaks esinevad:
Hando Sinisalu (Best Marketing),
Marko Rillo (juhtimiskonsultant),
Mart Kikas (Academy of Innovation Coaching),
Diana Strömnes (Protex Balti),
Alvar Lumberg (Transferwise),
Andres Tinno (Lääne-Saare Vallavalitsus),
Jürgo Preden (Thinnect),
Kaidi Ruusalepp (Funderbeam),
Jüri Laur (LHV)

ja teised finantsvaldkonna asjatundjad

Lisaks peasaali ettekannetele toimuvad taas Küsimuste Külad, networking ja palju suhtlusvõimalusi pakkuv õhtune pidu.

Pärnu Finantskonverents

Registreerides kuni 15. veebruarini kehtib soodushind **479€**+km (km-ga 574,8€, täishind 629€+km)!

Toetajad: Møller Auto, Hellenic Coca-Cola Passion for Excellence, OlyBet, Casino Olympic

Lisainfo ja registreerimine:
www.konverentsid.ee, info@konverentsid.ee
või 56 99 2025 (projektijuht Liina Lilleniit)

Koostööpartner: AVIS, TERE

Korraldaja: Äripäev

Kui soovite tutvustada enda ettevõtet Pärnu Finantskonverentsil, siis võtke ühendust **Eliise.Nikopensius@aripaev.ee**

MEDITSIIN

Hea tohter võib olla ka edukas ettevõtja. Arstil oma erialal ka erafirma

Mitu aasta parimat arsti on ka edukad ettevõtjad, kellest silmapaistvaima firma kasvatas aastaga käivet 50 korda.

Aasta lõpus tunnustasid haiglad oma parimaid töötajaid, jagades välja ka aasta arsti tiitleid. Meditsiiniuudised.ee tegid kokkuvõtte, kes olid parimad.

Suurematest haiglatest on erandiks TÜ Kliinikum, kes tunnustab parimaid töötajaid traditsiooniliselt maikuus, mil toimub kliinikumi konverents.

ÄRIPÄEV

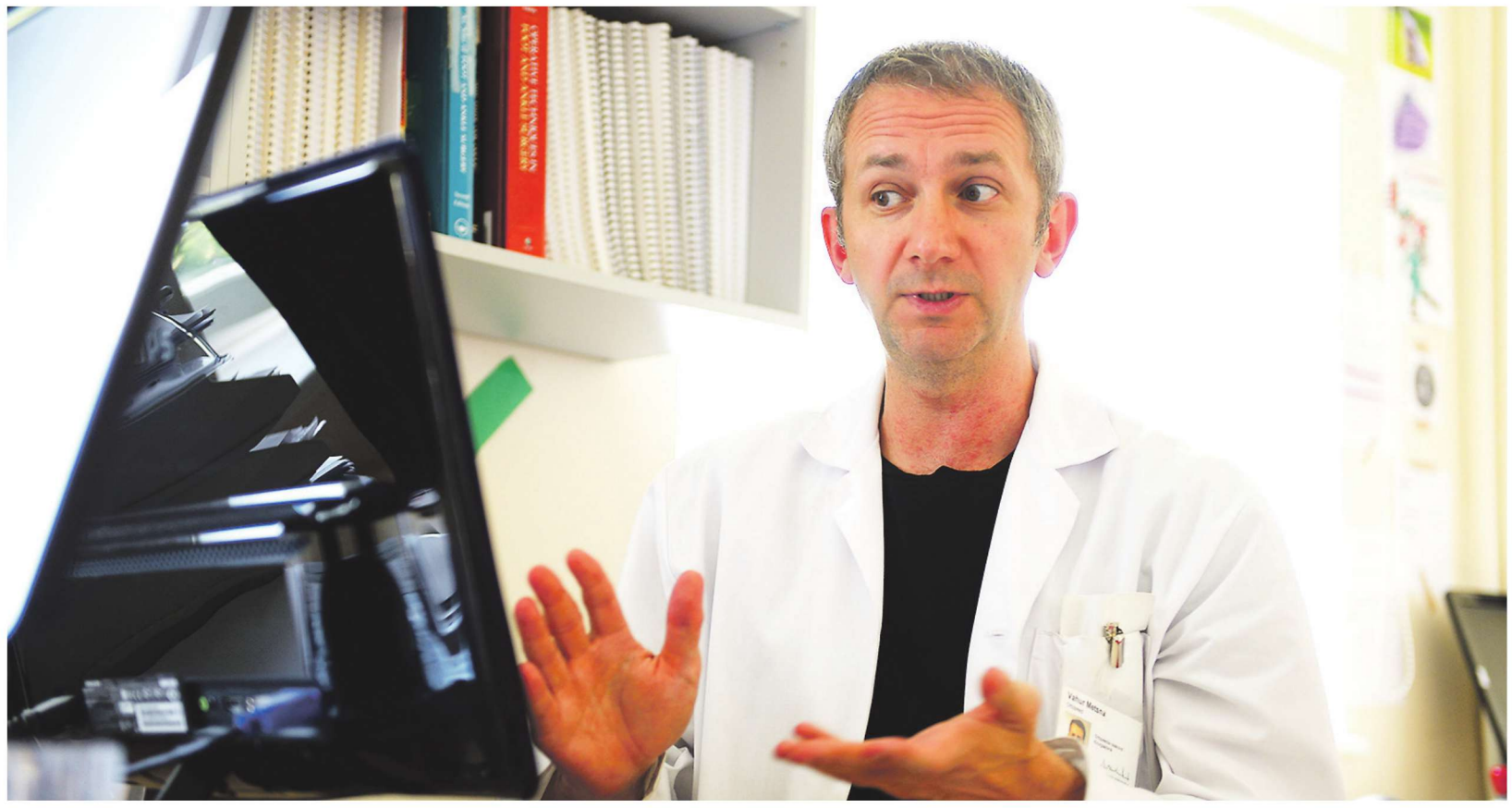

48

korda suurenes 2014. aastal varasema aastaga võrreldes ortopeed Vahur Metsnale kuuluva ortopeediakliiniku käive.

↑ **IDA-TALLINNA** Keskhaigla aasta arsti tiitli pälvis ortopeed Vahur Metsna. Talle kuulub ka kasumiga töötav ortopeediakliinik OÜ Ortokliinik. FOTO: HEIKI REBANE / DELFI / EESTI AJALEHED

Tasub teada

Haiglad valisid oma töötajate seast eelmise aasta silmapaistvamad arstid

Ortopeed Vahur Metsna. Ida-Tallinna Keskhaigla aasta arsti tiitli pälvis ortopeed Vahur Metsna, kes on haiglaga seotud ülikooli lõpetamisest saadik. Metsna kuulub Eesti Arstide Liitu, Eesti Traumatoloogide-Ortopeedide Seltsi ja Eesti Artroplastika Seltsi.

Talle kuulub ka 2007. aastal asutatud ortopeediakliinik OÜ Ortokliinik, mis on spetsialiseerunud varvaste, kanna ja labajalahaiguste ravile. Ettevõte teenis 2014. aastal 43 000eurose käibe juures 12 000 eurot ärikasumit. Näitajad kasvasid vastavalt 48 ja 21 korda. Mullu ootas omanik aastaaruande kohaselt 10% käibe kasvu. Palgalisi töötajaid firmas ei olnud. Metsna on varasest noorusest tundnud huvi meditsiinivaldkonna vastu – just 13aastaselt saadud ning raskelt paranenud põlvevigastus oli see, mis patsiendina pani meditsiiniga sinasõprust sõlmima ja elukutsevaliku otsust langetama.

Psühhiaater Anne Kleinberg. Parim Tallinna Lastehaigla arst oli psühhiaatriateenistuse juhataja Anne Kleinberg, kelle üks mööduvad aasta panus oli seotud Laste Vaimse Tervise Keskuse avamisega Tallinnas Mustamäel.

Lisaks kuulub talle OÜ Kleinberg, mis pakub psühhiaatriateenuseid. Eelmisel aastal ettevõttel tegevust ei olnud omaniku täiskoormuses doktorantuuris õppimise tõttu. Kolleegid Tallinna Lastehaiglas, psühhiaatrid Kerstin Kõiva ja Ere Vasli hindasid Kleinbergi laia silmaringi, mitmekülgset ja vahedat mõistust ning tervikpildi nägemise võimet.

Gastroenteroloog Vadim Brjalin. Lääne-Tallinna Keskhaigla aasta arsti tiitli pälvis gastroenteroloog Vadim Brjalin.

"Aasta arstiks valitud tohtrit iseloomustab silmapaistmine nii töös patsientidega kui ka teadlasena," märkis haigla juhatuse esimees Imbi Moks, tõstes esile fakti, et aasta tagasi kaitses Brjalin Tartu Ülikoolis edukalt oma doktoriväitekirja kroonilise C-hepatiidi teemal.

Talle kuulub ka toitumisõpetustega tegelev ettevõte Gastromedicum OÜ, mis kasvatas tunamullu käivet 500% võrra ning sai 4420eurose käibe juures 500 eurot ärikahjumit. Mullu plaanis firma omanik käibe kerkimist 10 000 eurole.

Vadim Brjalini teekond arstina sai alguse 1990. aastal, mil ta lõpetas S. M. Kirovi nimelise Sõjameditsiini Akadeemia. Lääne-Tallinna Keskhaiglas on ta töötanud alates aastast 2002.

Ortopeed Ants Kass. Põhja-Eesti Regionaalhaigla *grand man* 2015 oli ortopeediakeskuse juhataja Ants Kass, kes on haiglas töötanud alates 1980. aastast ja paigaldanud selle aja jooksul üle 6300 liigeseproteesi. Kolleegid iseloomustavad teda kui suure töövõimega mitmekülgset inimest. Olles aidanud paljusid Eesti spordimehi, hindab ta ka ise väga kõrgelt sporditegemist ning peab lugu heast muusikast.

Lastearst Tiina Nappa. Ida-Viru Keskhaigla parimaks arstiks valiti lastearst Tiina Nappa. Nappa kohta kirjutab lasteosakonna õendusjuht Galina Vorobjova: "Dr Nappa töötab meeskonnas oskuslikult ning lahendab tööst tulenevaid probleeme nii kolleegide kui ka patsientide ja nende vanematega. Inimesena on ta abivalmis, usaldusväärne ja taktitundeline."

Nappa lõpetas Tartu Ülikooli 1990. aastal ning töötab Ida-Viru Keskhaiglas pediaatria vanemarstina alates 1996. aastast.

Linnamäe tehing kohutas meediaväljaandeid. Äripäev ja Ekspress Meedia tõmbasid juhtme seinast

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Margus Linnamäe ettevõtetel on sisuliselt ülevaade kõikide Eesti olulisemate ajakirjandusväljaannete tööst.

Nimelt kuulub Postimehe suuromanikule Margus Linnamäele ka 80 protsenti Balti Meediamonitooringu Grupp OÜst, mis lisaks meediamonitooringule tegeleb ettevõtete siseinfo haldamisega. Pärast Freqmedia OÜ ühendamist kuulub Balti Meediamonitooringu Grupile ka METRIX.Station, mis on Eesti suurim ja kõige olulisem veebisaitide statistikat koondav infoportaal.

Portaal toimib nii, et iga veebileht annab oma Google Analyticsis kuvatava info metrix.ee kätte. Seni kinnitas portaal, et kogu lahendus on konfidentsiaalne, andmeid ei edastata kolmandatele osapooltele.

Kuna portaali ja Eesti Meedia omanik on sisuliselt sama, tekib huvide konflikt ja kahtlus, et konkurentide, sealhulgas Eesti Ekspressi ja Äripäeva andmed võivad lekkida Postimehe kätte.

Äripäev otsustaski eile lõpetada igasuguse koostöö metrix.ee-ga, kuigi Äripäeva peadirektori Igor Rõtovi sõnul ei ole põhjus Margus Linnamäes. "Kui sinna mingi info läheb, siis me võtame selle maha, sõltumata sellest, kelle oma see portaal on. Meil ei ole mingit motivatsiooni kellelegi oma andmeid välja anda, kui ei ole selget lepingut," rääkis Rõtov. Äripäev liideti kunagi Metrix.STATIONiga, mis pidi olema tasuta alternatiiv Emori mõõdikule TNS Metrixile, kuid Rõtovi sõnul ei ole seda kuigi pingsalt jälgitud, sest reklaamikliente see ei huvita. "See on kõrvaline nähtus ja marginaalne teema. See, et Linnamäe kasutab seda kuidagi luureks, on minu meelest paranoia. Pisike asi on võimendatud arusaamatult suureks."

Ülejäänud kaks Balti Meediamonitooringu Grupp OÜ väikeosanikku on Sven-Erik Heinsoo ja Toomas Toots.

Kobin: huvide konflikt. Ka Ekspress Meediale kuuluvad väljaanded lõpetavad oma andmete edastamise infoportaali, ütles Ekspress Grupi tegevjuht Gunnar Kobin. "Ma sain Margus Linnamäe ettevõttest BNS telefonikõne, mis viitas sellele, et Äripäev on otsustanud ennast sealt (Metrixist – toim) välja võtta ja küsiti minu kommentaari sellele," rääkis Kobin. "Minu kommentaar oli, et me ilmselt käitume samamoodi," sõnas ta ja lisas, et neid viis selle otsuseni just võimalik huvide konflikt ja asjaolu, et Postimehe omanikul on nüüd näha ka oma konkurentide veebisaitide statistika.

Kobin rõhutas, et see puudutab nii Eesti Ekspressi, Maalehte kui ka Eesti Päevalehte. Delfit METRIX.Stationis ei ole.

Ekspress Grupi tegevjuht ei välistanud, et õige pea lahkuvad Ekspress Meedia väljaanded ka teisest monitooringusüsteemist TNS Metrix. "Emori komme meelevaldseid portaale kokku liita ja neid idiootsete nimedega nimetada on meil harja punaseks ajanud ja väga suure tõenäosusega tõmbame seal ka juhtme välja," selgitas Kobin.

Kobin viitas Postimehes ilmunud uudisele, et TNS Metrixi andmetel on Postimees Eesti suurim portaal. Möödunud nädala statistika järgi külastati Postimehe eri keskkondi rohkem kui Ekspress Grupile kuuluva Delfi alla koondunud portaale.

ÄRIPÄEV 28. jaanuar 2016
toimetaja Urve Vilk, tel 667 0340, e-post urve.vilk@aripaev.ee

VÄLISTURG

Jaapani turg nõuab eksportijalt tipptaset.

Suhtlus olgu korrektne

MAARJA LEGA
kaasautor

→ PUIDUST ja lambavillast kiikesid valmistava Vello Kaaseni sõnul hõlbustab jaapanlastega äri ajamist see, et oleme tegelikult hingelt lähedased.
FOTO: RAUL VINNI

Jaapan on teiste Aasia turgudega võrreldes nõudlikum, aga pakub tänu klienditeenindusele ja edukale majandusele rohkem võimalusi.

Jaapani turg on võrdlemisi konservatiivne ja kinnine, kuid see varieerub majandusharude, regioonide ja ettevõtete lõikes.

Eesti mett eriilmelise disainiga pakendites eksportiva OÜ Artisan Honey juhatuse liige Sander Sulan lõi esimesed kontaktid Jaapanis kaks aastat tagasi organisatsiooni JETRO (Japan External Trade Organization) kaudu. "Sellest ajast oleme mitme Jaapani visiidiga kontaktibaasi kasvatanud, vastastikuseid suhteid arendanud ning tänu Eestist vaimustuses olevale ja võimekale jaapanlasest agendile sisenesime kuus kuud tagasi turule," kirjeldas Sulan.

Kannatlikkus viib sihile. Suhete loomine Jaapani ettevõtetega võib väga kaua aega võtta. "Meil oli esimese kliendi puhul aeg, mis jäi kontakti loomisest proovipartiini, umbes kolm aastat," märkis puidust höövelmaterjali tootva OÜ Vesset juhatuse liige Toomas Pertel. "Alustasime Jaapani turule minemist kaheksa aastat tagasi, regulaarne äritegevus on toimunud viimased viis aastat. Kannatlikkus on selle turu puhul võtmesõna," kirjeldas Pertel.

Samas on mõne hilisema kliendiga õnnestunud suhted luua märksa kiiremini. "Olulist rolli mängivad soovitajad ehk juba olemasolevad kliendid," lisas Pertel. Suur boonus on tema sõnul ka see, kui potentsiaalsel kliendil on võimalik Jaapanis toodet proovimiseks leida. "See on märk, et toote kvaliteet on Jaapani jaoks piisavalt hea."

> **Eestit külastades märkasid nad minu tooteid vanalinna kaupluses ja Jaapani saatkonnast leiti kontakt.**
>
> **OÜ Liimeister juhatuse liige Vello Kaasen**

Initsiatiiv võib tulla ka Jaapani poolt. Puidust pinke ja kiikesid valmistava OÜ Liimeister juhatuse liikme Vello Kaaseni sõnul said nende suhted Jaapaniga alguse kümme aastat tagasi ja esmase kontakti loojad olid sealsed partnerid. "Eestit külastades märkasid nad minu tooteid – käsitöölambaid – vanalinna kaupluses ja Jaapani saatkonna kaudu leiti kontakt," meenutas Kaasen. "Seetõttu oli ärisuhete loomine kerge ega vajanud suuri investeeringuid," lisas ta.

Ajamahukas otsustamissüsteem. Jaapani turgu sihtides tasub silmas pidada, et otsuste tegemine, lepingute allkirjastamine ja vastuste saamine võtab seal meile harjumuspärasest kauem aega. Perteli sõnul on pika ja kohmaka otsustusprotsessi taga tugev ettevõttesisene hierarhia, mis omakorda tuleneb nende kultuurist.

Jaapanlased eeldavad korrektset suhtlust. Kaaseni sõnul tuleb jaapanlastega suheldes olla lugupidav – nad ootavad detailsust, täpsust, ausust ja lubadustest kinnipidamist. "Tuleb alati teatada, kui kaup on teel, raha laekunud või makstud. Kindlasti tuleb vabandada, kui miski ei lähe plaanipäraselt," loetles Kaasen.

Ühtlasi ollakse ka maksmise asjus punktuaalsed. "Tähtaegadest peetakse kinni ja alati pakutakse ettemaksu," märkis Kaasen.

Sulani sõnutsi on keeleoskus jaapanlastega suheldes väga oluline nüanss, mis ai-

Ä Tasub teada
Jaapani turg pakub suuri võimalusi

Tegemist on maailmas suuruselt kolmanda majandusega SKP alusel ning turul tegutsemise muudavad lihtsamaks Euroopa ja Jaapani vahelised vabaturumajanduse kokkulepped.

Tegemist on nõudliku turuga, kus tarbijad ootavad toodetelt kõrget kvaliteeti ja parimat klienditeenindust ja kus lihtsalt hea ei ole piisav. Olulised on ajalised kokkulepped, kiire reageerimine küsimustele ja igasugune teavitamine. Tahetakse garantiid, et kõik sujub plaanipäraselt.

Jaapani äripartneritele lähenedes tuleb arvestada riigi kultuuri, ärikommete ja -reeglitega. Soovituslik on kasutada erinevate valdkondade spetsialiste ja boonuseks on jaapani keelt kõnelev isik. Lisaks tuleb olla viisakas ja kannatlik Eestit tutvustades – kuigi jaapanlased võivad olla väga haritud, ei pruugi nad olla kursis Euroopa geopoliitilise olukorraga ega teada midagi Eestist.

Jaapanis tegutsedes võta ennast kui Eesti saadikut ja käitu vastavalt. Ära proovi kõike ise teha, ära koonerda – kokkuhoidmine võib lõppeda ärivõimaluse kaotamisega.

Eestist Jaapanisse eksporditakse töödeldud ja töötlemata puitmaterjali, toiduaineid (piima, kala, nišitooted nagu ürditeid, alkoholi ja maiustusi), disaintarbekaupasid (tekstiili ja mööblit) ning IT-teenuseid.

ALLIKAS: JECC (THE JAPANESE-ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE)

Ä Pane tähele

Mida silmas pidada Jaapani turule liikudes?

1. **Tunne kultuuri.** Uuri Jaapani kultuuri ja käitumismudelite kohta.
2. **Küsi abi.** Kontakte leiab EASi, kaubandustööstuskoja ning tööstusharuliitude kaudu.
3. **Varu aega.** Ole kannatlik ja ära survesta partnerit.
4. **Ole põhjalik.** Ole äri-alases suhtluses täpne. Järjepidevus on väga tähtis.
5. **Ole aktiivne.** Arenda tooteid pidevalt. Nišitoodete puhul vali hoolega pika perspektiiviga müügikanalid ja tööta välja turundusstrateegiad.
6. **Mine kohale.** Jaapanis on personaalne kontakt väga oluline. Võta alati kaasa tagasihoidlik kingitus, kallid kingid panevad jaapanlase ebamugavasse olukorda.
7. **Pikaajaline koostöö.** Keskendu algusest peale pikaajalisele koostööle, mitte ühekordsele tehingule.

ALLIKAS: TOOMAS PERTEL, SANDER SULAN

3

kuud kulub OÜ Liimeister juhatuse liikme Vello Kaaseni hinnangul kauba saatmiseks Jaapanisse.

tab efektiivsemalt suhteid luua. Kuid üldjuhul on importivates ettevõtetes olemas inimesed, kes räägivad väga hästi inglise keelt. "Kasutame jaapanikeelses kommunikatsioonis kohaliku agendi abi, kellega suhtleme inglise keeles," kirjeldas Sulan.

Kaaseni sõnul on eestlased ja jaapanlased hingelt sarnased. "Kuigi oleme pärit täiesti erinevast kultuuriruumist, oleme hingelt lähedased – meil on ühised arusaamad, huvid ja tõekspidamised," selgitas Kaasen.

Nõudlik turg. Sulani sõnutsi on Jaapani turg nõudlik. "Teiste Aasia riikidega võrreldes tundub Jaapan küll väljakutsuvam, kuid samas on kõrgema lävendiga turul alustamine osutunud kasulikuks õppetunniks, et enda toodet ja brändi proovile panna ning kogemusi saada ja mainet luua," selgitas Sulan.

"Näiteks meie Hongkongi partnerid said väga palju julgustust, kuuldes, et oleme Jaapanis juba turul," lisas ta.

Kasulik on saata korraga suur partii. Kauba transport Jaapanisse võtab Kaaseni sõnul umbes kolm kuud. Seejuures on meretransport suhteliselt odav. "Näiteks võrreldes kauba saatmisega Prantsusmaale, mis on siinsamas Euroopas, ei ole hinnavahe märgatav," selgitas ta.

Jaapanisse tasub saata korraga suuremaid koguseid, kas terve konteiner või alus, sest nii on majanduslikus mõttes kasulikum. "Saadan aastas Jaapanisse umbes paarsada toodet. Näiteks jaanuaris panin teele 100 väiksemat käsitöölammast," rääkis Kaasen. Keerulisem on näidiste saatmine, sest mõne üksiku toote transport on kulukas.

Jaapani tarbija hoiab nii oma tervist kui ka ümbritsevat keskkonda

Jaapani tarbija on tervise- ja keskkonnateadlik ning hindab looduslähedasi ning käsitsi valmistatud tooteid.

"Püüan ka oma tootmises läheneda nii, et toode oleks unikaalne ning selle juures oleks tunda meistri kätt. Selline lähenemine meeldis sealsele koostööpartnerile," ütles OÜ Liimeister juhatuse liige Vello Kaasen. Samas on Jaapani tarbijad kvaliteedi suhtes nõudlikud ja eeldavad, et ka käsitöötooted oleksid täiesti identsed.

Lisaks on mett eksportiva OÜ Artisan Honey juhatuse liikme Sander Sulani sõnul väga oluline, et toodetel oleks tugev ja toetav lugu, millega kliendid saaksid oma sõpru ja tuttavaid vaimustada. "Nad on nõus kvaliteetse ja puhta mainega toote eest rohkem maksma," märkis Sulan.

Edu nimel tuleb pingutada. Sulani sõnul võib Eesti tundmatust pidada nišitoodete juures konkurentsieeliseks. "Sest turg otsib pidevalt midagi uut ja huvitavat," kirjeldas Sulan. See ei tähenda aga, et tooteid saadaks turul kindlasti edu. "Eelise ärakasutamiseks tuleb näha palju vaeva. Tutvustada põhjalikult Eestit, siinseid tooteid ja nende tausta," rääkis Sulan.

"Kuna Eesti on jaapanlaste jaoks veel üsna tundmatu riik, peavad Eesti ettevõtted lihtsalt rohkem vaeva nägema ning suutma pakkuda uenduslikumat toodet või teenust, paremat kvaliteeti ja paindlikumat suhtumist," märkis Jaapanisse puidust höövelmaterjali müüva OÜ Vesset juhatuse liige Toomas Pertel.

Kaaseni sõnul tasub Eesti ettevõtjatel kindlasti proovida Jaapani turule siseneda – see on usaldusväärne, heade ärikommetega turg. "Kui suudad turul tõestada usaldusväärsust, saad pikaajalised partnerid," märkis Kaasen veendunult.

Baltimaade suurimad optimistid asuvad Leedus. Ettevõtted näevad potentsiaali koduturul

Balti väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKE) jäävad 2016. aasta väljavaadetest rääkides ettevaatlikuks, olles eksporditurgudel silmitsi mitme takistusega, näitab SEB uuring "Baltimaade ettevõtlusbarometer 2015".

Enam kui 5000 Eesti, Läti ja Leedu ettevõtte seas tehtud uuringu kohaselt on optimistide ehk tänavu üle 15protsendilist käibe kasvu ootavate ettevõtete osakaal kõige suurem Leedus (20%), kuid teised riigid ei jää palju maha. 17% Eesti VKEdest eeldab, et nende käive kasvab rohkem kui 15%, 28% aga prognoosib käibe langust. Lätis on need näitajad vastavalt 16% ja sarnaselt Eestiga 28%.

"Balti VKEde väljavaateid mõjutab globaalse majanduse ebakindel olukord, millest annab märku aktsiaturgude volatiilsus ja maailmakaubanduse aeglustumine. Võrreldes teiste Balti riikidega on Leedu VKEd kõige enesekindlamad, kuid sealgi on veel arenguruumi, et tagada jätkusuutlik majanduskasv tulevikus," rääkis SEB Panga juhatuse liige, jaepanganduse ja tehnoloogia valdkonna juht Eerika Vaikmäe-Koit.

Sarnaselt eelmise aastaga keskenduvad Balti VKEd ka tänavu koduturule – kõigis kolmes riigis toetab seda hiljutine jaekaubanduse kasv. Läti VKEdest kavatseb uusi välisturgusid kombata 16%, mis on 8 protsendipunkti (pp) rohkem kui eelmisel aastal. Üldiselt on uutele või olemasolevatele eksporditurgudele keskenduvate ettevõtete arv kogu regioonis üsna ühesugune: Leedus on see 30%, Lätis 29% ja Eestis 27%.

↑ **SEB Panga juhatuse liikme Eerika Vaikmäe-Koidu sõnul mõjutab Balti ettevõtjaid ebakindel maailmamajandus.** FOTO: ANDRAS KRALLA

Töötajaid juurde ei võeta. Eestis on vähem ettevõtteid, mis kavatsevad palgata uusi töötajaid (5 pp võrra, kokku 18%) kui aastal 2015, Läti ettevõtted aga tunnevad end 2016. aastal selles küsimuses optimistlikumalt (kasv 7 pp, kokku 20%). Kõigil turgudel on kõige rohkem selliseid ettevõtteid, kus töötajate arvus muutusi ei planeerita.

Ettevõtted plaanivad tõhusust parandada eelkõige toodete ja teenuste innovatsiooni kaudu – seda kavandab 2016. aastal 39% Eesti ja Leedu ning 36% Läti küsitletud ettevõtetest. Sellele järgneb töötajate koolitamine. Ärimudeli muutmist ei peeta nii oluliseks ning seda planeerivate ettevõtete osakaal jääb kõigis riikides alla 10%.

Üle 30 000 euro investeerida kavandavaid ettevõtteid jääb vähemaks, kuigi mitte olulisel määral. Ainult 14% Eesti ettevõtetest kavandab 2016. aastaks vähemalt 30 000 euro suurust investeeringut, mis on 2% vähem kui eelmisel ja lausa 42% vähem kui 2014. aastal.

ÄRIPÄEV.EE

Piimatoodang väheneb

Esialgsetel andmetel toodeti 2015. aastal 773 800 tonni piima, mis oli 4% vähem kui aasta varem, teatas statistikaamet.

Viimastel aastatel on piimatoodang igal aastal võrreldes eelmise aastaga kasvanud, kuid 2015. aastal langes see 2013. aasta tasemele.

31. detsembril 2015 oli Eestis 256 200 veist, sealhulgas 90 500 piimalehma. Varasema aasta sama ajaga võrreldes oli veiseid 3% vähem, samas piimalehmade arv on vähenenud 5%. Piimalehmade arv on viimase kahekümne aasta jooksul olnud langustrendis. Samas keskmine piimatoodang lehma kohta on pidevalt suurenenud.

PÕLLUMAJANDUS.EE

ICP Solutions OÜ pakub tööstuslikke jahutus-, külmutus-, soojus-tagastus-, taastuvenergeetika- ning koostootmislahendusi oma ala maailma juhtivatelt seadme tootjatelt! Ehitame ning paigaldame hakkepuidu katlamaju, tööstuslikke soojuspumpasi, biogaasi lahendusi ning erinevaid soojusvaheti lahendusi.

ICP SOLUTIONS

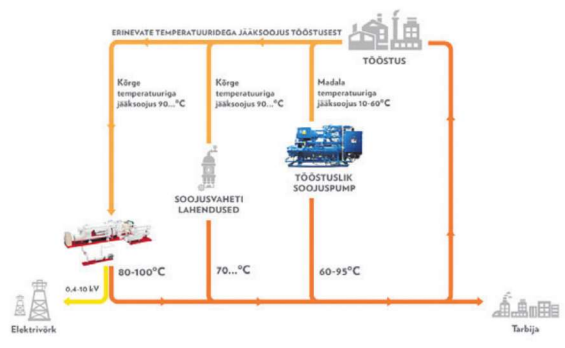

Meilt saab täisteenuse,
mis hõlmab planeerimist, tasuvusanalüüse, projekteerimist ning projekti elluviimist peatöövõtu meetodil.

ICP Solutions OÜ
tel: +372 6535716, +372 56 566 425
info@icp-solutions.eu • www.icp-solutions.eu

ÄRILAUSE

Felix Abt:
Esimesed investorid investeerivad sellesse, et saada suuremat turuosa, ja kasum tuleb siis, kui turg avaneb.

Šveitsi tippjuht põhjendab, miks lääne ärimehed panustavad isolatsioonis Põhja-Koreasse.

ÄRIPÄEV 28. jaanuar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Lobitöö on erialaliitude kaudu tõhusam, sest liitudega kohtumine on ministri töö, vahendas tööstusuudised.ee endise ettevõtlusministri ja praeguse riigikogu liikme Urve Palo juttu eilsel Äripäeva konverentsil "*Lobby* reeglid".
Kuidas jõuda otsustajateni?

URVE PALO
riigikogu liige, endine ettevõtlusminister

Esimene asi igas olukorras on see, et iga mure või ettepanek, mis ettevõtjal on, tuleb väga selgelt sõnastada. See on igas valdkonnas nii, samuti ka lobistamise puhul.

Kui see idee ühiskonnas laiemalt mingit tulu ei too, töökohti ei loo või rahva tervist ei paranda, siis ei maksagi lobistama hakata. Te tahate küll, et ettevõte saaks võimaluse rohkem kasumit teenida, aga kui see aitaks vaid teid, siis seda on väga raske seadusesse või määrusesse saada. Kui see on laiema mõjuga või aitab luua töökohti, siis tasub edasi tegutseda.

Valmista ette ja ära häma. Tasub teha uuringuid. Mida paremini olete ette valmistanud, seda kindlamatel alustel on teie teema. Ma ei soovita hämada. Te saate ministri jutule ja kui alguses isegi tundub, et tegu on olulise probleemiga, aga hiljem selgub, et ettevõtja hämab, siis see ei ole tulemuslik.

Kas teil on liitlasi? Erialaliidud saavad alati jutule. Ministril või ametnikul pole alust öelda, et nad ei võta erialaliite jutule. Kui liit on tugev ja teeb lobi, siis on suur tõenäosus, et eesmärk ka saavutatakse. Kui ettevõte käib üksi rääkimas, siis otsustajale jääb mulje, et selle probleemi lahendamine aitab vaid seda üksikut ettevõtjat. Kui olete liitlased leidnud, siis hoidke kokku ja lõpuni välja.

Kust alustada lobitööd? Võimalusi on mitu. Kui ministeeriumist peale hakata ja saategi ministeeriumi näol endale liitlase, siis liiguvad asjad kõige kiiremini.

LUGEJA ARVAB

Avatud hinnakujunduse tingimustes ei ole ükski terve klient nõus kinni maksma kellegi teise kõrgemat hinda. Pärilike haigustega on lihtne luua ebavõrdsele kohtlemisele viitavaid n-ö kriipivaid näiteid, aga küsida võiks ka seda, kas kinni peaks maksma ka nende klientide kõrgemad maksed, mis on tingitud kliendi enda süül põhjustatud viletsast tervisest? Proovige siis tõmmata õiget ja õiglast piiri.

Kommentaar kõrvalolevale Kaisa Gabrali kirjutisele, mida sai veebis lugeda juba teisipäeval.
LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Pehmodest poliitikud ei julge teha ega mõelda

Pehmod on sõna, mis kipub vägisi huultele praegust Eesti poliitikat jälgides. Näib, et mitte ei julgeta enam teha, vaid sellest isegi mõtelda. Suu, tõsi küll, liigub endiselt lobedalt. Sealt kuuleme, kuidas kohe-kohe käivituvad kuskil suured ning radikaalsed reformid. Vahest tõesti Lätis või Leedus. Eestis meenutab olukord paraku vana tähelepanekut, et suuga teeb suure linna, käega ei kärbse pesagi.

Ettevõtjaid kiusatakse edasi. Juhatuse liikmetele lubati taastada töötuskindlustus, kuid seadust pole. Sõiduvahendite kasutamise uut korda ilusale jutule vaatamata samuti. Majandusminister lubas Tallinna Sadama korruptsioonikahtluse ilmnemisel riigiettevõtete nõukogud reorganiseerida, kuid kus on vastav eelnõu? Erakondade aktiivseid poliitikuid nimetatakse sinna edasi.

Ida-Virumaa ettevõtlus kisendab appi, valitsus räägib juba poolteist aastat sealsete ettevõtete maksukoormise kergendamisest ning poole aasta pärast (!) loodetakse see saata parlamenti. Sealt läheb veel pool aastat, mis ajaks on viimased eraettevõtted Ida-Virumaal välja surnud.

Enam-vähem sama kehtib puidu kasutamisest elektri tootmisel. Kui meenutada, mis erakond selle omal ajal kehtestas, siis lõpetas ja nüüd jälle kehtestas, võiks tõdeda: "Reformierakond andis, Reformierakond võttis, Reformierakonna nimi olgu kiidetud." Vaid lugulaul "Keskerakond võttis, Keskerakond võtab edasi, Ühtne Venemaa olgu kiidetud" on veel jubedam.

Vähe tegutsemist. Aasta eest käisin Äripäevas välja viis ettepanekut riigireformi teostamiseks. Ei arva, et riigireformi peaks teostama just minu ettepanekute järgi, kuid aasta möödudes võiks vahekokkuvõte olla ju kohane. Lühidalt – riigireformi alal pole tehtud midagi konkreetset. Ei minu ettepanekute ega mingite teiste ettepanekute alusel. Räägitud ning ähvardatudki on küll, eriti haldusreformi alal, mis tähelepanuväärsel kombel leidis koha ka koalitsioonilepingus. Kuid sellest edaspidi.

Esialgu neljast ülejäänud ettepanekust. Rahvas on võimust endiselt kõrvale tõrjutud. Kaasamine kipub rohkem olema nimeline ning kuidas töötab rahvaalgatus, näeme, kui erakoolide uus seadus jõuab parlamenti. Rahvahääletuse ning rahvaküsitluse selgemat eristamist või valimistel inimestele negatiivse hääle andmise võimaldamist pole isegi arutatud.

MART LAAR
Eesti Panga nõukogu esimees, IRL

Eestis meenutab olukord paraku vana tähelepanekut, et suuga teeb suure linna, käega ei kärbse pesagi.

Parlamentarism on ikka veel rohkem fiktsioon. Parlamendiliikmete arvu kärpimisest ei tehta isegi enam juttu. Parlamendi töö efektiivsemaks muutmisest samuti mitte, üksnes riigikogu liikmete "saavutused" kuluhüvitiste looval kasutamisel löövad laineid. Valimiste harvemaks muutmine on unustatud teema. "Partide" probleemi lahendamine samuti.

Erakondade võimutsemist pole piiratud. Raha saavad nad sama heldelt, valimiskuludele lage pole seatud. Riigikogu valimistel valituks osutuvate määramisel parteikontorite diktaadist loobumist on arutatud, kuid vaatamata vähemalt ühe koalitsioonierakonna toetusele pole sellega jõutud kuskile.

Bürokraatia vohab. Bürokraatia ning ametnike armee vohavad endiselt edasi. Ministrikohtade vähendamise asemel tehti neid hoopis juurde. Kuigi elanikkond on oluliselt vähenenud, ei räägi riigi halduskulude 15%-lisest kärpimisest enam keegi. Veel kevadel kokku lepitud 1500 töötaja kärpimine haldusaparaadist on praeguseks taandunud 750 töötaja kärpimiseks rohkem teenindavast osast ehk haiglatest. Seegi läheb üle kivide-kändude, kuid valitsus ei jõua enda kangelaslikkust ära kiita.

Haldusreformist räägitakse rohkem, kuid siin kipub pilt pigem minema segasemaks kui selgemaks. Esimene haldusreformiks vajalike seaduste paketist on lõpuks valitsusse jõudnud, loodetavasti liigub siit see kunagi parlamenti. Tegelik töö on järelikult alles algamas.

Selline venimine tekitab tahtmatult muret. Iseenda kurbadest kogemustest tean, et presidendivalimised pole kõige lihtsam aeg haldusreformi tegemiseks. Sellele järgnevate kohalike valimiste ajal nõuab haldusreform aga juba erakordsel määral südikust. Nii et mõttekam oleks kiirustada. Ütlen nimelt avameelselt välja, et kui haldusreform jääb taas tegemata, ei näe mina küll põhjust, miks peaks Isamaa selles valitsuses jätkama. Vahest oleks targem midagi vahelduse mõttes tegema hakata.

REPLIIK

Inimelu maksku kõigile sama palju

Kindlustusselts võiks igale elule määrata sama hinna.

Inimese elule pole võimalik hinnasilti külge panna. Kui kindlustusseltsid on juba otsustanud seda siiski teha, võiks igal elul olla üks üks ja sama hind. Tundub väär eelistada ühe elu teisele või otsustada ühe arsti tervisehinnangu põhjal, kellele mis summa eest kindlustust anda. Nagu oleksime kõik autod, kelle väärtus kulumisega kahaneb. Tegelikkuses on ju vastupidi – mida väärikam iga, seda avaram silmaring ja suurem kogemustepagas.

Kindlustusseltsidel on elu kindlustamise jaoks koostatud tabelid, kuhu inimesi paigutatakse tervisliku seisundi järgi. Inimesed lahterdatakse hinnaklassi. Õnnelik on see, kel pole mõnd kroonilist või võib-olla kunagi tulevikus korduda ähvardavat haigust. Rõhutan "võib-olla korduvat".

KAISA GABRAL
Äripäeva ajakirjanik

Inimesed lahterdatakse hinnaklassi. Õnnelik on see, kel pole mõnd kroonilist haigust.

Avatud kaardid. Seltsid soovitavad inimesel tulla enda elu kindlustama avatud kaartidega, laotades kõike lauale.

Kuidas aga aru saada sellest, kui elukindlustust ei saa üks noor mees, kes on põdenud tuberkuloosi ja on sellest tervenenud püsiva kopsukahjustuse hinnaga. See ei piira kuidagi tema töövõimet valitud erialal. Kuidas mõista seda, kui ta ei saa elukindlustuse letis siiski kindlustust, isegi avatud kaartidega? Paljude meelest on see ilmselt normaalne. Kuid miks see siis ideoloogilises ja inimlikus plaanis kriibib? Kas oleme tõesti juba nii tuimaks muutunud?

Jah, äriettevõte peabki teenima kasumit. Kui aga vaadata asja inimlikust aspektist, siis kas elu ongi ainult kasum-kahjum? Kui meie elu pikas plaanis võib-olla ei tooda *cash-flow*'d nii palju kui mõne teise elu, kas siis pole see väärt investeering? Vabandust, kuid see on julm ja üheülbaline vaatenurk.

LUGEJA LEMMIKUD www.aripaev.ee

Hilton meelitab Tallinnasse töötajaid magusate palkadega. Sel aastal Tallinnas uksed avav Hiltoni hotell meelitab töötajaid magusate keskmiste palkadega erinevatel ametikohtadel.

Mahapõlenud hotelli omanik: meil on oma versioon. Teisipäeva õhtupoolikul süttinud ja tules hävinud Otepää spaahotelli Bernhard omanik Madis Mutso ütles, et neil on oma versioon tulekahju tekkepõhjusest, kuid ta on uurijatele lubanud sellest praegu mitte rääkida.

Kallase idee raputaks Euroopat. Euroopa Liidu ettevõtted maksavad järjest vähem tulumaksu, sest riigid teevad lõputult erandeid ja erisoodustusi investeeringute toetamiseks, tõdeb Siim Kallas ning pakub idee, kuidas Eesti saaks sellele lõpu teha.

KOMMENTAAR

Ära **karda** uut kriisi!

ANTON SKVORTSOV
Nordea säästu- ja investeerimistoodete juht

> **Distsiplineeritud pikaajalisele investorile on hinnakorrektsioon võimalus ostmiseks.**

Kuigi paljud börsid on ületanud nn karuturu piiri, on investorite hirm põhjendamatu.

Paljud börsid maailmas on karuturu piiri juba ületanud. Seetõttu kardavad investorid, et oleme uue 2008. aasta lävel, kuigi analüüs viitab, et hirm on põhjendamatu.

Mis on drastilise müügisurve põhjus? Suuresti investorite psühholoogia, mitte majanduse põhinäitajate muutus. Arvestades, et turg on viimased seitse aastat järjekindlalt kasvanud, on investorid hakanud muretsema, et nn pulliturg on ennast ammendanud, ja otsima põhjuseid, miks peaks tekkima langus. Seetõttu on iga üksik investorite murekoht kaasa toonud suure volatiilsuse tervel turul. Praeguses turufaasis on suurenenud volatiilsus aga normaalne ja investorid peavad sellega lihtsalt kohanema.

Hiina suudab veel majandust toetada. Taas tekkinud hirm Hiina majanduse olukorra pärast ja kahtlused, kas Hiina valitsus saab jahtuva majanduse juhtimisega hakkama, tekitasid jaanuari esimestel päevadel Hiina aktsiate müügisurve, mis hiljem kujunes globaalseks. 2015. aastal kasvas Hiina SKP vaid 6,9%, mis on viimase 25 aasta madalaim näitaja. Samas on Pekingil veel piisavalt vahendeid, mille abil majandust toetada.

Investorite kindlustunnet vähendab ka nafta hinna jätkuv langus. Nii Brenti kui WTI toornafta on langenud alla 30 dollari barreli kohta, mis on viimase 12 aasta madalaim hind. Pakkumine on jätkuvalt suur. Kui võtta arvesse ka nõudluse vähenemist Hiinas, on meil tegemist umbes miljoni barreli suuruse ülepakkumisega päevas. Samas väheneb aeglaselt USAst tulev pakkumine ja nõudluse langus ei pruugi olla nii suur, kui kardetakse. Lisaks on praegune hinnatase selgelt ülereageerimise ja liigse pessimismi tulemus.

Kõige sellega arvestades tundub aktsiaturgude langus olevat eelkõige psühholoogilistest faktoritest tingitud ega tähenda, et majanduse põhinäitajates oleks midagi oluliselt muutunud. Järgmistel aastatel ootame maailmamajanduse kasvu jätkumist, seda toetavad ka Euroopa ja Jaapani keskpanga suuremahulised majanduse elavdamise programmid.

Hinnakorrektsiooni ei pea kartma. Hinnakorrektsioonid ja langused aktsiaturul on tegelikult sagedased nähtused ja neid ei pea kartma. Viimase 100 aasta jooksul on aktsiaturgudel olnud 123 hinnakorrektsiooni perioodi (langus üle 10%) ja 32 nn karuturu perioodi (langus üle 20%). See tähendab, et üle 20% langus toimub keskmiselt iga kolme aasta tagant ja korrektsiooniperioode esineb sagedamini kui kord aastas. Seetõttu liigitataksegi aktsiad kõrge riskiga varadeks ning just selle riski arvel teenivad aktsiainvestorid tulu, mis on sisuliselt kompensatsioon riskitaseme talumise eest. Ajaloolises plaanis tundub, et distsiplineeritud pikaajalisele investorile ei ole hinnakorrektsioon põhjus muretsemiseks, vaid võimalus ostmiseks.

KOMMENTAAR

Unistuste tööandja võib tulla "eikusagilt"

ANU-MALL NAARITS
Marketingi Instituudi juht, konkursi "Unistuste tööandja" korraldaja

> **Iga tööandja konkureerib tööjõuturul samade inimeste pärast.**

Unistuste tööandjaks võib kerkida ka väike ja vähetuntud ettevõte.

Tihti näeme, et välismaise nimega ettevõtetesse tahetakse tööle minna arvamusega, et seal on palju rahvusvahelist tööd ja kiire karjääri võimalus. Tuleb aga välja, et ettevõttes töötades keskendutakse hoopiski Eesti turule ning rahvusvaheline karjäär on võimalik üksikutele. Veel võib selguda, et ettevõtte praegused töötajad hindavad hoopiski kõrgemalt võimalust hoida töö ja isiklik elu tasakaalus ning kiidavad ettevõtet kui ausat palgamaksjat.

Konkurents käib samade töövõtjate pärast. Iga tööandja, olgu ta suur või väike, tegutsegu ükskõik kui atraktiivses valdkonnas, konkureerib tööjõuturul samade inimeste pärast. Eesti Energia, rahandusministeeriumi või Tallinna Sadama tüüpi organisatsiooni tahab võib-olla raamatupidajaks või klienditeenindajaks palju rohkem inimesi, sest nad arvavad, et seal on soe, mugav, turvaline kellast kellani töö, mis võib erilise pingutuseta kesta aastakümneid.

Tõmbekeskustest eemal asuva puitmajade tehase raamatupidajaks ei kipu arvatavasti just paljud. Kui võrrelda kõnealuste organisatsioonide töökuulutustele klikkimist, võib vahe olla 1000kordne.

Kuid kas see tähendab, et n-ö eikusagil on tööandja panus töötajatesse kehvem? Ei pruugi olla. Võib ka olla täpselt vastupidi.

Jah, suurte ja rikaste organisatsioonide seas on märgata ambitsiooni olla parimaks kuulutatu ning tihti nad võivad isegi pakkuda oma töötajatele rohkem hüvesid. Võrreldes seda aga nende tegelike võimalustega, tuleks suurtel pingutada palju enam, et innovatiivsuses jõuda järele väiksematele vendadele.

Prioriteet erineb. Suurtele ja tuntust nautivatele organisatsioonidele pole inimressursi panustamine sageli prioriteet, kuid väiksemad ei suudaks ilma tugeva tööandjabrändita püsida rahvusvahelises konkurentsis. Nii võibki vabalt juhtuda, et kusagil Kagu-Eestis on töötaja rahulolu märksa kõrgem kui pealinnas. Kui sa organisatsiooni juhina sõidad hommikul tööle mõttega, mida head teha oma töötajate heaks täna, siis on ka sinu juhitav ettevõte potentsiaalne unistuste tööandja.

Äripäev
kinnisvarauudised.ee

ÄRIPÄEVA
KINNISVARAKONVERENTS 2016
. . . klientide, investorite, ehitajate, arendajate ja vahendajate kohtumispaik.
10. veebruaril 2016 Sokos Hótel Viru konverentsikeskuses

I SESSIOON: EESTI KINNISVARATURG EUROOPA, PÕHJAMAADE JA BALTIKUMI TURGUDE TAUSTAL

9.30 **Ärikinnisvara võrdlev analüüs ja märgid, mida tähele panna aastal 2016**
Deloitte Eesti partner ja vandeaudiitor **Veiko Hintsov**

10.00 **Elukondliku kinnisvara võrdlev analüüs ja prognoos aastaks 2016**
Uus Maa kinnisvarabüroo analüütik **Igor Habal**

10.30 **Äripäeva uuring: kelle käes on Eesti maa?**

10.45-11.15 Networking: igal osalejal on võimalik leppida kokku ärikohtumisi arendajatega, rahastajatega, ehitajatega, kinnisvara ostjate ja müüjatega.

II SESSIOON: ARENDUSPROJEKTID, MIS LOOVAD TRENDE

11.15 **Kuhu liigub linna süda?**
Rotermanni kvartali juht **Martin Ühtegi,**
Mainor Ülemiste AS nõukogu liige **Andrus Kaldalu**
Tallinna peaarhitekt **Endrik Mänd**

11.45 **Palju maksavad emotsioonid?**
Endover Kinnisvara turundusosakonna juht **Kristel Laud**

12.15 **Palju maksab energiasääst?**
Energiasäästlike arenduse eestvedaja **Kristjan-Thor Vähi**

12.45-13.45 lõuna

III SESSIOON: TRENDID, MIS LOOVAD ARENDUSPROJEKTE

13.45 **Rail Baltic: milliste piirkondade kinnisvara hinnad võivad tõusta või langeda?**
Rail Balticu planeeringute peaspetsialist **Andres Lindemann**

14.00 **Tallinn-Helsingi tunnel: milline on hetkel realiseerumise tõenäosus?**
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna juhataja **Kaupo Reede**

14.15 **Riik ja kinnisvara**
Äripäev esitas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ja Riigi Kinnisvara AS-le kolm küsimust:
Milline on riiklik tellimus aastal 2016?
Mida plaanitakse sotsiaalmajadega?
Milline on lahendus pagulaskorteritega?

14.45-15.15 Networking: igal osalejal on võimalik leppida kokku ärikohtumisi arendajatega, rahastajatega, ehitajatega, ostjate ja müüjatega.

IV SESSIOON: PANE TÄHELE!

15.15 **Uus raha kinnisvaraturul: ühisrahastusprojektid**
Crowdestate juht **Loit Linnupõld**

15.45 **FILM: maksuametniku külaskäik**
Mis juhtub, kui maksuametnik koputab ühel hommikul ettevõtte omanduses oleva korteri uksele...

16.00 **Pettused kinnisvaraturul, millest tasub teadlik olla**
Advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat **Urmas Ustav**

16.20 **Äripäeva uuring: mida räägivad kinnisvaraarendajate ja vahendajate finantsaruanded?**

16.50 Konverentsi lõpetamine

VIIMASEID PÄEVI SOODUSHINNAGA!

Osalustasu kuni 31. jaanuarini 249 + km (km-ga 298,80), tavahind 299 eurot (km-ga 358,8)

Registreerimine: saatke osaleja ja ettevõtte andmed registreerimine@aripaev.ee või helistage registreerimiskeskusesse tel 667 0411
Info ja programm: www.kinnisvarauudised.ee

Elektroskandia Estonia · KREDIIDIINFO AN EXPERIAN COMPANY · Green Fuel Energy Energia, mis teenib tulu · ENERGOGEN

Kui soovite tutvustada enda ettevõtet Kinnisvarakonverentsil, siis võtke ühendust **Marjen.Vosujalg@aripaev.ee**

ÄRIPÄEV 28. jaanuar 2016
toimetaja Juhan La… …n.lang@a…naev.ee

TÕUSJA
Biotehnoloogiafirma neljanda kvartali tulemused ületasid analüütikute ootusi.

LANGEJA
Nordea värsked majandustulemused jäid ootustele alla.

ANALÜÜS

Naftasektori suur ostunimekiri.

Swedbanki aktsiasoovitused:

Oma prognoosides näeme naftaturul pakkumise-nõudluse tasakaalu millalgi 2017. aasta jooksul.

Swedbanki Norra haru analüütikud Teodor Sveen-Nilsen ja Ida Christine Gyldenløve

JUHAN LANG
juhan.lang@aripaev.ee

Äripäev koostas Swedbanki analüütikute soovituste põhjal nimekirja valdavalt Põhjamaade energiasektori aktsiatest, mille ostu või müüki võiks investorid praegu kaaluda.

15. jaanuaril värske sektori ülevaate avaldanud Swedbanki Norra haru analüütikud Teodor Sveen-Nilsen ja Ida Christine Gyldenløve nendivad, et kogu energiasektor vajab põhjalikke muudatusi ning nafta- ja gaasitööstuse jaoks on kätte jõudnud tõenäoliselt ajaloo raskeim periood.

Analüütikud möönavad, et 100dollarilise naftabarreli hinnaga arvestatud kulude tase ei ole praeguse nafta hinnaga vastavuses. Seda enam, et peaaegu kõigi ettevõtete rahavood seab löögi alla juba ainuüksi 50 dollarist madalam barreli hind.

Naftakontsernidele tähendab see vajadust senisest märksa enam kastist väljapoole mõelda ja märkimisväärselt kulusid kärpida. Analüütikud on enda kinnitusel veendunud, et nafta hind liigub pikaajaliselt üles, ent vähem kindlad ollakse selles, mis tasemele ja millal täpsemalt.

See-eest toonitavad Sveen-Nilsen ja Gyldenløve, et globaalne naftanõudlus ei ole probleem ja seda eriti praeguse madala hinna juures, mil investeeringud kukuvad kolinal ning OPECi-väliste riikide toodang tõenäoliselt kahaneb. Nii mulluseks kui ka tänavuseks nõudluse kasvuks prognoosivad analüütikud umbkaudu 2%.

"Oma prognoosides näeme naftaturul pakkumise-nõudluse tasakaalu millalgi 2017. aasta jooksul," kirjutavad nad. "Kuid hinnad hakkavad liikuma enne seda."

OSTA

Det Norske (DETNOR)

Oslo börsil noteeritud ettevõtte uurimis-, arendus- ja tootmistegevus toimub Norra mandrilaval. 2014. aastal ostis börsifirma 2,7 miljardi dollari suuruse tehinguga Marathon Oili Norra äri, millega kaasnes märkimisväärne tootmise kasv. Just Det Norske aktsia on Swedbanki nn esimene ostusoovitus.
Aktsia hind: 46,65 NOK
Hinnasiht: 65,0 NOK
Aktsia aastane tootlus: 41,3%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 17. veebruaril

Wentworth Resources (WRL)

Oslo börsil ja Londoni alternatiivturul noteeritud ja Ida-Aafrikale keskendunud nafta- ja gaasifirma. Ettevõte tegutseb aktiivselt Tansaania lõuna- ja Mosambiigi põhjaosas. Kui ühest küljest kaasneb arenevas piirkonnas tegutsemisega suur tõusupotentsiaal, tuleb samal ajal arvestada poliitiliste riskidega.
Aktsia hind: 3,44 NOK
Hinnasiht: 6,0 NOK
Aktsia aastane tootlus: -1,15%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 25. veebruaril

Africa Oil (AOI)

Nagu ettevõtte nimestki järeldada võib, on selle nafta- ja gaasiettevõtte huvid seotud valdavalt Aafrikaga, täpsemalt Keenia ja Etioopiaga. Börsifirma peakontor asub küll Vancouveris, ent selle aktsiad on lisaks Toronto börsile kaubeldavad ka Stockholmi börsil.
Aktsia hind: 10,49 SEK
Hinnasiht: 18,0 SEK
Aktsia aastane tootlus: -37,15%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 26. veebruaril

DNO (DNO)

Swedbanki analüütikud usuvad, et just see Oslo börsil noteeritud, kuid Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas tegutsev ettevõte võib pakkuda pikaajalistele investoritele hea teenimisvõimaluse.
Aktsia hind: 5,11 NOK
Hinnasiht: 10,0 NOK
Aktsia aastane tootlus: -69,9%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 11. veebruaril

Panoro Energy (PEN)

Panoro Energy on Lääne-Aafrikas tegutsev nafta- ja gaasiettevõte, mille peakontor asub Londonis ja aktsiad on noteeritud Oslo börsil. Ehkki ettevõtte kasuks räägib selle madal hinnatase ja paljulubavad avastused, ei pääse siiski poliitilistest riskidest.
Aktsia hind: 0,60 NOK
Hinnasiht: 1,1 NOK
Aktsia aastane tootlus: -56,2%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 25. veebruaril

HOIA

Statoil (STL)

Statoil on Norra energeetikaettevõte ja ühtlasi Põhjamaade suurim ettevõte. Oslo ja New Yorgi börsil noteeritud ning 67% ulatuses Norra riigile kuuluv Statoil uurib nafta ja maagaasi leiukohti ning toodab, transpordib, rafineerib ja müüb naftat ja maagaasi.
Aktsia hind: 108,70 NOK
Hinnasiht: 125,0 NOK
Aktsia aastane tootlus: -18,3%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 4. veebruaril

Questerre (QEC)

Rahvusvahelise energiakontserni peakontor asub Kanadas Calgary linnas ning selle aktsiatega kaubeldakse Toronto ja Oslo börsil. Ettevõte tegutseb valdavalt Kanadas ning väiksemal määral ka USAs.
Aktsia hind: 0,93 NOK
Hinnasiht: 1,5 NOK
Aktsia aastane tootlus: -51,1%
Avaldab 2015. aasta 4 kvartali tulemused 25. märtsil

Lundin Petroleum (LUPE)

Rootsi ettevõte tegutseb valdavalt Norras ja Kagu-Aasias, ent ka Prantsusmaal, Hollandis, Venemaal, Malaisias ja Indoneesias. Lundini aktsiatega kaubeldakse Stockholmi börsil.
Aktsia hind: 113,80 SEK
Hinnasiht: 114,0 SEK
Aktsia aastane tootlus: 7,3%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 3. veebruaril

Enquest (ENQ)

Londoni ja Stockholmi börsil noteeritud energiakontsern reklaamib end kui Briti suurimat iseseisvat Suurbritannia Põhjamere naftatootjat.
Aktsia hind: 1,66 SEK
Hinnasiht: 3,0 SEK
Aktsia aastane tootlus: -61,7%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 17. märtsil

Shamaran (SNM)

Kanada nafta- ja gaasifirma osakuid on võimalik soetada muu hulgas Põhjamaade alternatiivturult First North.
Aktsia hind: 0,22 SEK
Hinnasiht: 0,5 SEK
Aktsia aastane tootlus: -73,7%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 17. märtsil

14
börsifirma viimase kuue aasta aktsiate hinnagraafikuid vaata täna Äripäeva veebist.

Võrdlus
Det Norske aktsia ja Põhjamere Brenti toornafta hind

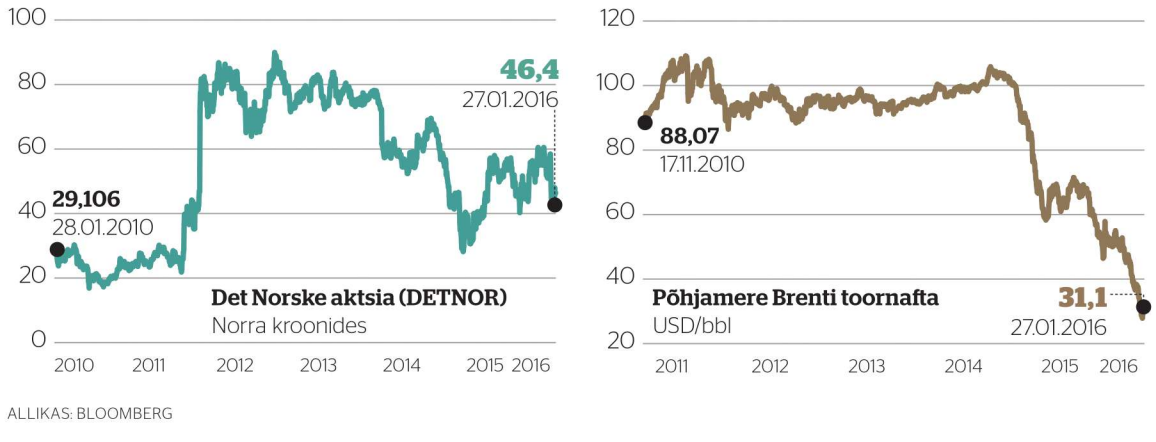

ALLIKAS: BLOOMBERG

Kommentaar
Hea analüüs on abiks

ANDRES SUIMETS
Swedbank Marketsi valdkonnajuht

Investoril on alati abi heast aktsiaanalüüsist, kui ta kaalub mõnda otseinvesteeringut, seda enam, mida kaugemal asetseb emitent investori enda lähipiirkonnast või mida spetsiifilisemas valdkonnas ettevõte tegutseb.

Analüütikul, eriti kui ta tegutseb vastava riigi suurpangas, on üldjuhul hea ligipääs ettevõte juhtkonnale ja tänu teistele kolleegidele on tal hea ülevaade sektorit mõjutavast dünaamikast – see kõik toetab ülevaate koostamist, mis aitab üksikinvestorit oluliselt edasi investeerimisotsuse langetamisel.

Analüüsiga tasub tutvuda süvitsi, mitte piirduda pelgalt soovituse ja hinnasihi arvesse võtmisega – kõrge hinnasiht võib tähendada suuremat riski, mis ei pruugi igale investorile sobida.

Arvestada tuleb ka seda, et isegi kui analüütiku prognoo-

NUMBER

2,3%

võrra kasvab prognooside järgi tänavu Saksamaa sisenõudlus.

ELEKTER
Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisandub lepingus ka käibemaks.

VALUUTA
Euroopa Keskpanga negatiivne intressimäär survestab eurot nõrgemaks.

INTRESS
Euribor on EKP sammude tõttu olnud tugevas languses.

Nord Pool Eesti
29,34 +1,66% ▲

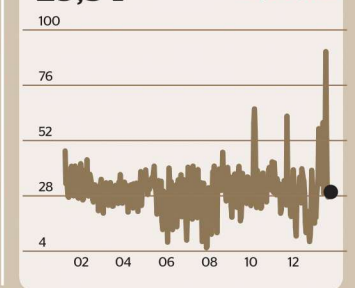

EUR/USD
1,0888 +0,47% ▲

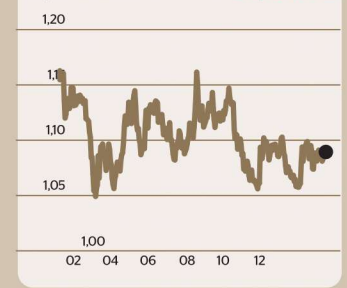

Euribor 6 kuud
-0,082% -0,005 ▼

Põhjala

VÄHENDA

Atlantic Petroleum (ATLA-NOK)

Naftaotsimisega tegeleva Fääri saarte ettevõtte huvid on suunatud valdavalt Suurbritannia, Norra ja Iiri mandrilavale. Fääri saartel registreeritud emafirmal on tütarfirmad Suurbritannias, Norras, Iirimaal ja Hollandis ning kontserni aktsiatega kaubeldakse Kopenhaageni ja Oslo börsil.
Aktsia hind: 6,55 NOK
Hinnasiht: 5,0 NOK
Aktsia aastane tootlus: –86,90%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 25. märtsil

North Energy (NORTH)

Oslo börsil noteeritud nafta- ja gaasitootja tegutseb valdavalt Norra mandrilaval ja Barentsi mere Venemaale kuuluvas sektoris. Ettevõte asutati 2007. aastal ning selle peakontor asub Norras Alta linnas.
Aktsia hind: 1,20 NOK
Hinnasiht: 1,0 NOK
Aktsia aastane tootlus: –33,3%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 25. veebruaril

MÜÜ

Noreco (NOR)

Norra naftakompanii asutati 2005. aastal ning see tegutseb lisaks koduturule ka Taanis ja Suurbritannias. Ettevõtte aktsiad on noteeritud Oslo börsil. Analüütikutele valmistab ettevõtte puhul eelkõige muret selle suur finantsvõimendus.
Aktsia hind: 47,90 NOK
Hinnasiht: 10,0 NOK
Aktsia aastane tootlus: –62,3%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 23. veebruaril

InterOil Exploration and Production (IOX)

InterOili peakontor asub Oslos ning sealsel börsil on noteeritud ka rahvusvahelise haardega naftatootja aktsiad. Ettevõtte huviorbiidis on peamiselt Colombia, kus loodetakse praegust positsiooni ära kasutades veelgi tegevust laiendada. Analüütikute hinnangul kaaluvad ettevõtte puhul praegu aga riskid tulupotentsiaali üles.
Aktsia hind: 2,26 NOK
Hinnasiht: 1,5 NOK
Aktsia aastane tootlus: –37,2%
Avaldab 2015. aasta 4. kvartali tulemused 16. veebruaril

sid peavad paika, jääb mõni aktsia erinevatel põhjustel alati odavaks, olgu selleks usaldamatus ettevõtte juhtkonna suhtes või mõni muu põhjus, mida analüütikul on hinnasihti paika pannes keeruline hinnata.

Enamiku investorite jaoks on aga hulga väärtuslikumad erinevad ettevõtte tuleviku puudutavad stsenaariumid või riskide ja võimaluste määratlus.

Ehk analüütiku pandud hinnasiht põhineb teatud eeldustel ja investori jaoks on oluline mõista, mis need eeldused on ja kuidas nende eelduste muutudes muutub võimalik aktsia tõusu või languse potentsiaal.

Swedbanki Norra analüüsi on hinnatud riigi kolme parima hulka, mitu analüütikut on valitud sektori parimaks analüütikuks. Nende hulgas on Swedbanki Norra strateegi Peter Hermanrudi korduvalt valitud riigi parimaks strateegiks.

RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius % keskmiselt kuu jäägilt	jooksev hoius % kuu püsijäägilt	tähtajaline hoius % 1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank		0,00	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,60/1,60	0,70/1,70	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,00	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	200
Citadele Pank	-	-	-	-	-	0,05	0,1	0,70	1,0	1,40	150
Versobank	0,01	0,01	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,20	1,50	1,80	350
DNB	0,10 (7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,01	0,02	0,03	0,10	0,50	0,80	1,10	1,20	100/200 (4)
BIGBANK		-	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	-	-	0,60	0,90	1,20	1,50	2,00	2,25	500

tähtajaline hoius %, USD

pank	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	1,00	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,1	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,10	0,10	0,20	0,50	0,70	0,90	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

reklaam

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimiväärtus	emissiooni maht
Cofi (Inbank)	EE3300110584	29.09.2014	15.09.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Dental Invest Estonia	EE3300110451	19.12.2013	27.11.2015	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	1 980 000
IuteCredit Europe A5	EE3300110725	15.09.2015	15.09.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	506 000
JPFinance	EE3300110758	15.10.2015	15.04.2018	13,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	2 000 000
Uvic	EE3300110493	13.02.2014	28.02.2016	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	795 000

REDGATE CAPITAL

BÖRS

Tallinn 27.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,060	0,00	560	5,0	14,2%	0,71	0,9%
Baltika	0,302	0,67	1 052	-	-14,7%	1,40	0,0%
Ekspress Grupp	1,200	0,00	-	9,2	8,2%	0,76	3,3%
Harju Elekter	2,580	2,38	39	13,2	5,9%	0,78	5,8%
Merko Ehitus	7,780	0,00	3 062	13,4	7,8%	1,05	8,2%
Nordecon	1,000	0,00	200	22,5	3,9%	0,89	3,0%
Olympic EG	1,750	0,00	44 526	11,1	22,0%	2,43	5,7%
PRFoods	0,362	0,00	-	-	-2,0%	0,39	82,9%
Pro Kapital Grupp	2,300	5,50	7 106	5,5	26,5%	1,45	0,0%
Silvano FG	1,250	0,81	10 625	6,3	16,6%	1,05	24,0%
Tallink Grupp	0,850	1,19	114 043	8,3	8,8%	0,74	2,4%
Tln Kaubamaja	6,620	-1,34	12 012	12,6	12,3%	1,55	6,0%
Tallinna Vesi	13,600	1,49	58 584	13,7	22,8%	3,12	6,6%
Trigon PD	0,500	0,00	2 410	-	10,4%	0,93	0,0%
Skano Group	0,737	0,00	-	-	-28,9%	0,63	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Helsingi 27.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,15	1,29	17,5	2,6	3,8
Citycon	2,15	-3,41	12,4	0,9	6,5
Elisa Comm.	34,49	-0,03	23,2	6,4	3,8
Finnair	5,26	-2,23	-	1,2	-
Fortum	14,06	1,08	39,3	0,9	-
HKScan	3,57	-0,28	25,5	0,5	13,7
Kesko	36,52	0,52	37,6	1,7	4,1
Neste Oil	28,54	0,21	-	2,6	2,3
Nokia	6,56	-2,38	-	2,6	-
Olvi	21,60	-0,64	21,4	2,5	3,0
PKC Group	14,24	2,59	-	2,3	4,9
Stockmann	6,72	3,31	-	0,5	-
Stora Enso	7,41	-1,13	-	1,2	-
UPM Kymmene	14,95	-0,33	-	1,0	4,7
YIT	4,71	-1,34	11,0	1,1	3,8

Riia 27.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,03	0,60	-	0,4	-
Latvijas Gaze	9,95	0,91	10,8	0,7	-
Olainfarm	7,12	0,00	8,3	1,2	-

Vilnius 27.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,54	0,00	-	3,1	5,1
City Service	1,670	0,00	10,2	0,8	-
Invalda	3,300	0,00	-	0,8	-
Linas Agro	0,653	0,00	11,9	0,6	-
Panevezio Statybos	0,900	0,78	-	1,4	-
Siauliu Bankas	0,294	1,03	4,5	0,6	-
Snaige	0,283	0,00	-	1,2	-
TEO LT (Telekomas)	0,995	-0,20	17,9	2,6	6,8

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲
9,2591

Austraalia dollar	AUD	1,546
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,162
Hongkongi dollar	HKD	8,486
India ruupia	INR	74,093
Jaapani jeen	JPY	128,910
Kanada dollar	CAD	1,533
Korea won	KRW	1308,940
Norra kroon	NOK	9,451
Poola zlott	PLN	4,471
Rumeenia leu	RON	4,539

EUR/RUB ▲
85,2106

Singapuri dollar	SGD	1,554
Suurbritannia nael	GBP	0,760
Šveitsi frank	CHF	1,107
Taani kroon	DKK	7,463
Tai baat	THB	38,963
Tšehhi kroon	CZK	27,025
Türgi liir	TRY	3,256
Ungari forint	HUF	313,850
USA dollar	USD	1,089

BÖRSIKAUBAD

Kütused 27.01

USD	
Nafta IPE, bbl	31,77
Nafta NYMEX, bbl	31,04
Mootoribensiin, t	374,00
Diislikütus, t	281,50
Kerge kütteõli, t	275,50
Masuut (1% väävel), t	139,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,151

Põllumajandus 27.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	119,60
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	416,30
Kakao NYBOT, USD/t	2803,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	110,45
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	363,25

Värvilised metallid 26.01

USD/t	
Alumiinium LME	1481
Vask LME	4501
Plii LME	1641
Nikkel LME	8595
Tina LME	13900
Tsink LME	1551

Väärismetallid 27.01

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1117,91
Plaatina NYMEX	879,15
Pallaadium NYMEX	495,65
Hõbe COMEX	14,47

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Pärnu Tarneahelakonverents 2016

10.-11. märts 2015 | Estonia Resort Hotel&Spa konverentsikeskuses

Peaesinejad:

Klas Monni, Accenture Põhjamaade tegevjuht, kes räägib tarneahelajuhtimise lähiaja tulevikutrendidest

Jack Quarles, tarneahela juhtimiskonsultant, kes aitab viia hankejuhtimise uuele tasemele

Chris Gallagher, Ülemaailmse Ostu- ja Tarneahelajuhtimise Föderatsiooni juhatuse liige, kes jagab nõuandeid, kuidas transformatsioone algatada ja läbi viia

Pärnu Tarneahelakonverents

Miks tasub tulla?

- Räägime organisatsiooni, ettevõtte juhtimise, koostöö, protsesside ja tööjõu transformatsioonist!
- Kuuleme erakordselt palju rahvusvahelistest kogemustest – laval on 7 väliseksperti
- Kohalikud kogemuslood transformatsiooni läbiviimise kohta
- Piilume kolleegide tegevust – külastused ettevõtetesse Ruukki ja AQ Lasertool
- Piiratud kohtade arvuga Jack Quarlesi läbirääkimiste koolitus
- Networking, kus luua uusi koostöösuhteid

Programmijuht: Peep Tomingas (Eesti Ostu- ja Tarneahelate Juhtimise Ühingu ProLog tegevjuht)

Toetajad: KREDIIDIINFO AN EXPERIAN COMPANY, Coca-Cola Hellenic Passion for Excellence

Tööstuse, logistika, kaubanduse ja infotehnoloogia valdkonna tegijate suurim kokkutulek!

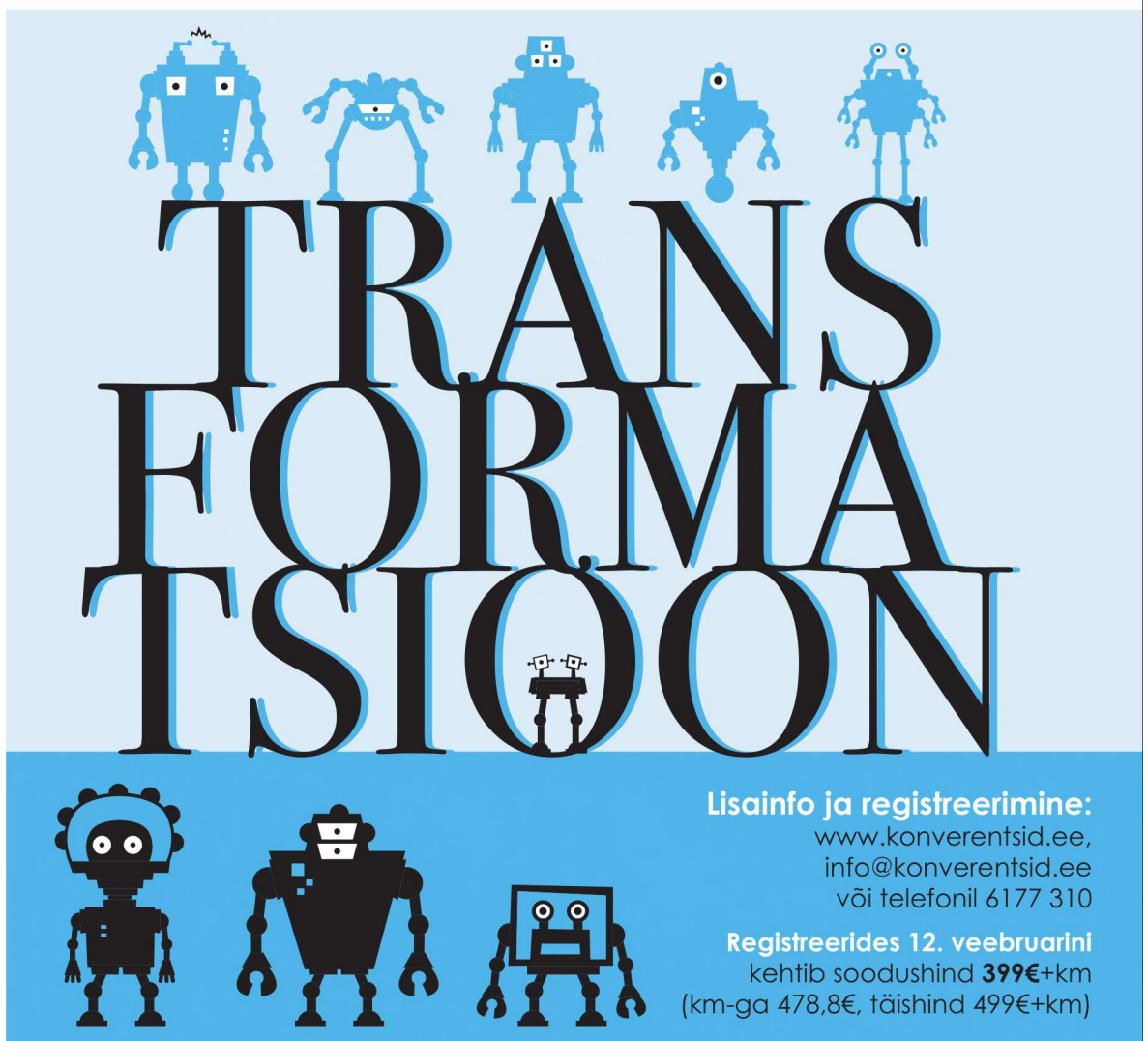

Lisainfo ja registreerimine:
www.konverentsid.ee,
info@konverentsid.ee
või telefonil 6177 310

Registreerides 12. veebruarini
kehtib soodushind **399€**+km
(km-ga 478,8€, täishind 499€+km)

Oma ettevõtte tutvustamiseks Pärnu Tarneahelakonverentsil, võtke ühendust **Eliise.Nikopensius@aripaev.ee**

Korraldajad: Äripäev, PROLOG, Logistikauudised.ee, Tööstusuudised.ee

Koostööpartner: 7Kohvipoissi, AVIS, TERE, AVISION

Adam Grant

ANNA ja VÕTA

Miks teiste aitamine meid edukamaks muudab

klubihind **30,50** tavahind 38,50

The New York Timesi bestseller

Äripäeva raamatuklubi

raamatupood.aripaev.ee

9. veebruaril ilmub Äripäeva vahel
A4-formaadis kuukiri

KINNISVARA

- **Välismaalased Tallinna elukondliku kinnisvara turul**
  Mis riigi alamad ostavad ja kes müüvad. Mõlemas valdkonnas aktiivsed soomlased ja venelased.
- **Ärihoonete energiatõhusus tuleb võtta luubi alla**
  Senini on energiatõhusalt renoveeritud peamiselt kortermaju. Suurem potentsiaal energiatõhususe saavutamisel peitub ärikinnisvaras.
- **Kredexi uus toetuste voor korteriühistutele:**
  millised võimalused see avab ja milliseid nõumisi esitab ühistutele?
- **Kinnisvarfirma kogemus kuidas maja täielik renoveerimine tõstab korteri müügihinda**
- **Kogemuslugu: kui palju on korteriühistul võimalik hoone renoveerimisega võita?**
- **Konkreetsed renoveerimise tulemusel saavutatud numbrid,**
  teise-kolmanda KÜ arvamus, statistika jne.

Reklaamipinda saab broneerida ja materjale kujundamiseks esitada **1. veebruarini.** Kujundatud reklaamid esitada **3. veebruariks.**

Reklaami projektijuht: **Sirle Kübar,**
E-post: **sirle.kubar@aripaev.ee**
Telefon: **667 0053** Faks: **667 0200**

Äripäev

investeerimisfondid INVESTOR 19

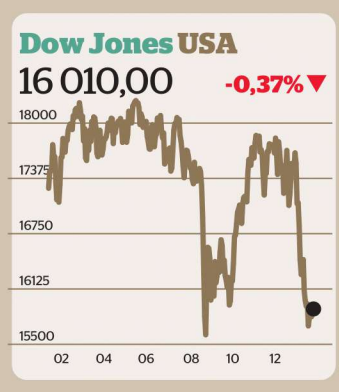

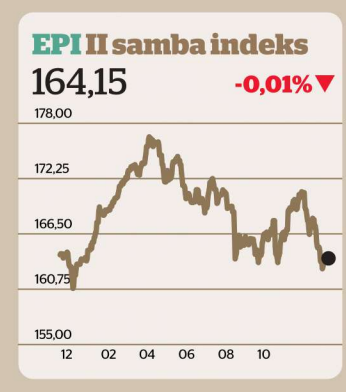

ÄRIPÄEV 28. jaanuar 2016
toimetaja Juhan Lang, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Ä FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Avaron Areneva Euroopa Fond D, EUR	12,08	11,84	11,84	9,86	-7,58	-7,09	4,04	1,99	40 797 232
Avaroni Privaatportfell B, EUR	15,66	15,66	15,66	2,72	-1,09	1,86	5,41	5,01	10 323 643
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,93	12,93	12,93	4,07	-0,74	4,84	7,07	-	7 150 447

Compensa Life

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Balti Kasvuportfell, EUR	-	-	1,51	-	-3,90	1,80	3,80	2,70	6 937 992
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	12,28	-	0,10	-0,40	1,20	2,30	912 905

Kasvuporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015. Võlakirjaporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015.

Danske Capital AS

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Danske Pension 25, EUR	1,03	1,04	1,04	4,72	-1,94	-2,79	2,68	2,49	13 536 736
Danske Pension 50, EUR	1,23	1,24	1,24	6,86	-3,22	-3,76	3,63	2,62	212 170 085
Danske Pension Intress, EUR	0,91	0,92	0,92	1,52	-0,02	-0,53	1,58	2,28	4 690 003
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,63	1,67	1,65	9,34	-5,50	-5,22	5,51	3,83	4 538 842
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,78	0,80	0,78	2,13	-0,23	-1,39	1,11	1,90	523 720

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

LHV Varahaldus

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,50	1,51	1,51	3,16	-0,97	2,26	3,10	2,80	350 205 836
Pensionifond M, EUR	1,20	1,21	1,21	2,25	-0,06	2,13	2,96	3,38	49 819 032
Pensionifond S, EUR	1,25	1,26	1,26	1,92	0,45	0,05	2,23	3,34	52 751 640
Pensionifond XL, EUR	1,30	1,31	1,31	3,52	-1,19	2,93	3,68	3,00	85 226 919
Pensionifond XS, EUR	1,17	1,18	1,18	1,71	0,39	0,22	2,51	3,65	17 608 210
Täiendav Pensionifond, EUR	1,48	1,49	1,49	3,59	-1,58	3,99	4,66	3,60	7 443 907
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,43	9,53	9,53		-16,85	-29,20	2,84	4,59	9 749 464,62
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,38	8,46	8,46	12,33	-8,20	-2,20	0,36	-1,56	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,35	5,41	5,41	12,33	-8,20	-2,20	0,36	-1,56	1 367 794

Mandatum Life

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	116,22	115,64	115,64	-	-2,45	-3,19	0,68	-	-
Konservatiivne, EUR	114,62	113,49	113,49	-	-0,97	-3,86	0,84	-	-
Tasakaalustatud, EUR	114,94	113,24	113,24	-	0,20	-4,42	1,11	-	-
Progressiivne, EUR	111,04	108,86	108,86	-	1,21	-5,05	1,63	-	-
Agressiivne, EUR	120,51	118,15	118,15	-	1,52	-5,87	3,08	-	-
Investeerimisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	145,16	144,44	144,44	-	-0,80	-1,60	1,37	2,56	-
Mandatum Life Nordic High Yield Abs, EUR	90,44	89,99	89,99	-	-11,97	-12,01	-	-	-
Mandatum Life Convertible, EUR	101,97	101,46	101,46	-	-2,63	-5,37	-	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	125,44	122,98	122,98	-	-0,12	-7,01	-	-	-

Nordea Pensions Estonia

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,01	1,02	1,02	6,56	-3,79	-4,33	3,13	3,17	166 507 530,67
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,84	0,85	0,85	9,76	-5,6	-5,15	4	3,41	19 050 822,92
Nordea Pensionifond B, EUR	0,93	0,94	0,94	4,27	-1,69	-3,41	1,58	2,66	19 468 487,03
Nordea Pensionifond C, EUR	0,87	0,87	0,87	2,15	0,35	-0,71	2,15	2,84	12 745 727,24
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,28	1,31	1,29	11,87	-7,81	-7,15	5,36	4,05	7 392 032,91
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,76	0,77	0,76	3,96	-1,38	-2,38	2,55	0	1 667 643,66

AS SEB Varahaldus

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Energiline Pf, EUR	0,786	0,794	0,794	9,35	-4,41	-7,11	2,70	1,19	33 151 427,45
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,892	0,901	0,901	1,83	-0,30	-2,09	-0,30	1,18	57 606 538,04
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,831	0,839	0,839	5,51	-1,95	-6,35	0,38	1,04	21 291 907,43
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,995	1,005	1,005	6,93	-2,94	-6,51	1,65	1,36	405 811 063,93
SEB Aktiivne Pf, EUR	1,001	1,021	1,011	11,10	-6,01	-8,64	3,77	1,71	17 035 710,27
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,163	1,187	1,175	5,60	-1,90	-6,00	1,17	1,37	13 981 424,87

ASi SEB Pank vahendatavad fondid

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,591	1,591	1,591	2,1	-0,25	-1,97	2,1	3,8	287 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	114,036	115,176	114,036	5,72	-1,03	-3,89	2,91		896 500 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	111,825	111,825	111,825	3,17	-0,05	-1,72	2,2		1 794 400 000,00
SEB Strategy Growth Fund	116,827	117,995	116,827	11,91	-4,18	-11,46	3,59		367 200 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	115,27	116,423	115,27	8,56	-2,21	-7,54	3,58		624 400 000,00

Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.10.2015.

Fondivalitsejad

Avaron Asset Management Narva mnt 7D, B-korpus, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
AS GA Fund Management Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS GILD Property Asset Management Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com www.gildrealestate.com
AS SEB Varahaldus Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
Danske Capital AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee

Maaklerifirmad

Compensa Life Vienna Insurance Group SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402
Versobank AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
Danske Bank Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB Enskilda Equities Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802
Mandatum Life Insurance Baltic SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

Edukas Eesti

ootab uusi ideid
Eesti arengu kiirendamiseks.

Osalemiseks palume saata arvamusloo
koos oma fotoga aadressil **arvamus@aripaev.ee.**

Kolmele paremale artiklile on Äripäev koostöös EMT ja Elioni, Tallinna Kaubamaja, Danske Banki, Combimilli ja ACE Logisticsiga välja pannud väärikad auhinnad.

Võitja saab **10 000,**
teise koha omanik **3000** ja kolmas **2000** eurot.

Kaastöid võib saata 29. veebruarini 2016 (kaasa arvatud).
Laekunud tekste avaldame jooksvalt Äripäeva paberväljaandes ja veebis.Toimetus jätab endale õiguse tekste toimetaja ja lühendada.

emt Elion Äripäev
COMBIMILL kaubamaja
ace Logistics Danske Bank

Edukas Eesti

Äripäev
Nr 19 (5379) 28.01.2016
ISSN 1406-2585

TEGIJA TURUL

Wall Street: Intressimäärad tõusevad mais.

Globaalne majanduse nõrkus ja hiljutine turgude volatiilsus panevad Föderaalreservi plaani tõsta sellel aastal intressimäärasid oote-le, kuid ei tühista seda, usuvad CNBC Fed Survey küsitluses osalenud Wall Streeti analüütikud.

OMX TALLINN
52 nädalat
Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Ä Portfell
Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus
–0,51%

väärtus
232 238 €
26% raha
74% aktsiad

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

aktsiate päevane muutus, protsentides

Tallinna Vesi	1,49
Berkshire Hathaway B-aktsia	1,42
Tallink	1,19
Olympic EG	0
Apranga	0
Microsoft	–0,23
Leroy Seafood	–0,3
iShares Europe Stoxx 600	–0,71
Volkswagen	–0,76
Statoil	–2,58
Apple	–5,48

Viimased tehingud
ostis: 14. jaanuaril 285 Statoili aktsiat hinnaga 100,50 Norra krooni aktsia. Tehingusumma oli 28 642,50 NOKi ja komisjonitasu 134,40 NOKi.
ostis: 5. jaanuaril 19 Volkswageni aktsiat hinnaga 130,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 2485,2 eurot. Swedbanki vahendusel tehtud tehingu teenustasu oli 14,06 eurot.

Ä Sinu arvamus
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

Apple paneb mind ohkama

Maailma suurim tehnoloogiafirma Apple tuli teisipäeval pärast USA börside sulgemist lagedale oma majandusaasta esimese kvartali tulemustega. Kuigi Apple teenis võimsa rekordkasumi, siis firmal just kõige paremad ajad enam pole. Tekib küsimus, mis on praegu üldse Apple'is head? Alustame positiivsega. Apple on endiselt läbi aegade üks kasumlikumaid firmasid, teenides läinud aasta viimase kolme kuuga 18,36 miljardit dollarit puhaskasumit. Seda oli 1,9% rohkem kui aasta tagasi ja ületas analüütikute ootusi.

Hea uudisena ütles tegevjuht Tim Cook, et Apple Watchi jaoks oli tegu rekordkvartaliga, kuid firma täpsemaid müügi- ega käibenumbreid ei avalikustanud. Hästi läks ka teenustel, millele juhtkond keskendus konverentskõnes üksjagu. Teenuste pealt teenis firma 5,5 miljardit dollarit ehk 15% rohkem kui aasta tagasi.

Praegune olukord viitab sellele, et Apple peab ühel hetkel hakkama valima kasumlikkuse ja müügi kasvu vahel.
investor Toomas

Nüüd aga negatiivsed asjad. Käive kasvas aastaga vaid 1,7% ja jäi analüütikute ootustele alla. Nõrga tulemuse taga oli iPhone, sest firma müüs 74,77 miljonit nutitelefoni ehk alla 1% rohkem kui mullu. Tegu on kõige nõrgema iPhone'ide müügikasvuga alates telefoni turule toomisest 2007. aastal.

Hiina on majanduslikult keerukas olukorras ja Cook tunnistas kõnes analüütikutele, et aasta alguses täheldasid nad müügi nõrgenemist. Praegu peaks nõrkus kõigi prognooside kohaselt jätkuma ja võib-olla isegi kasvama.

Tugev dollar kahjustab Apple'it oluliselt, sest näiteks ilma valuutakõikumisteta oleks firma käive kasvanud 8%. Investorid ei rõõmusta ka fakti üle, et tegevuskulud koos teadus- ja arendustegevusega kasvasid 5,5 miljardilt 6,2 miljardile. Käibe kasvu aeglustudes ei soovi keegi näha kulude kiiremat kasvu.

Selle kvartali kohta polnud Apple'il samuti midagi rõõmustavat öelda. Käive peaks tulema 50–53 miljardi vahele, mis on selgelt vähem kui Thomson Reutersi küsitletud analüütikute 55,47 miljardi dollariline ootus. Mullu teises kvartalis oli firma käive 58 miljardit ja kui Apple ei löö enda prognoose mäekõrguse eduga, on tegu esimese kahaneva käibega kvartaliga viimase 13 aasta jooksul.

Ä Hind
Õunafirma aktsia on 12 kuuga kukkunud 11,9%

ALLIKAS: BLOOMBERG

Kasum löögi all. Ka kasum kannatab, sest Apple prognoosib tegevuskasumi marginaaliks 39–39,5%, mis jääb alla analüütikute loodetud 40%-le. Praegune olukord viitab sellele, et Apple peab ühel hetkel hakkama valima kasumlikkuse ja müügi kasvu vahel, kui nad ei suuda uusi iPhone'e enam piisavalt ihaldusväärseks arendada. Sel juhul peavad nad hinda alandama.

Mulle jääb tegelikult üsna palju veel hingele ning tahaks pikalt-laialt Apple'ist kirjutada, aga need eespool väljatoodud punktid on peamised. Vaadates keerukat olukorda, kuhu firma on sattunud, jääb mul Apple'i investorina üle vaid kaks võimalust: müüa aktsiad maha või hoida neid veel pikka aega.

AUTOTÖÖSTUS
Toyota on jätkuvalt autode kuningas

Jaapani autotootja Toyota müüs ka möödunud aastal enim autosid. Ettevõte teatas eile, et müüs 2015. aastal 10,15 miljonit sõidukit.

Rivaal Volkswagen teatas 9,93 miljoni auto müügist. Saksa autotootja tulemus kahanes võrreldes 2014. aastaga 2 protsendi võrra. Kuigi Volkswagenil õnnestus teises kvartalis Toyotast mööda kihutada, lõppes aasta siiski jaapanlase võiduga.

Autotootjate jaoks on suur probleem Venemaa ja Hiina turu jahtumine, aga Volkswagenit tabas teadupärast veel üks mure: autotootja pidi heitgaaside skandaali pärast mõnel turul lõpetama diiselautode müümise. Viimase kuue kuuga on Volkswagen kaotanud pea kolmandiku turuväärtusest. Ühtlasi tähendab see märkimisväärseid kaotusi suuraktsionäridele.

PANE TÄHELE

Microsoftilt tulemused. Täna pärast USA turgude sulgumist avaldab tehnoloogiahiid värsked majandustulemused.

Aeroflot lasi hinnad alla. Börsifirma teatas, et langetas üleeilsest Venemaalt välismaale lendude hinda 10% võrra.

Shell sai aktsionäridelt rohelise tule. Royal Dutch Shelli aktsionärid andsid ettevõttele oma heakskiidu osta BG Group.

Ä Loe veebist
Värsked börsiuudised
www.aripaev.ee/bors
Turgude ülevaade
investor.aripaev.ee

ARENDAVA JUHTIMISE MEISTRIKLASS
Juhi töövahendid meeskonna sisemiste vahendite tööle panemiseks

Äripäeva Akadeemia

17. veebruar - 14. aprill 2016
UUS!

4-päevane koolitus
1. Mitterahaline motiveerimine - Kuidas mitterahaliste vahenditega töötajate pühendumust suurendada?
2. Coaching`u alused juhile - Töövahendid meeskonna edukaks juhtimiseks
3. Arengu- ja koostöövestluste läbiviimine - Kas formaalsus või pühendamist ja vastastikku kasulikku koostööd toetav juhtimistööriist?
4. Suhtlemine konfliktsetes olukordades - Kuidas leida konfliktis sobivaim käitumisviis?

Koolitajad:
Kaido Pajumaa,
Kaupo Saue,
Signe Vesso,
Hille Luht-Pihelgas,
Tõnu Lehtsaar

Koolitusprogrammi hind **1116 eurot** + km
Info ja registreerimine: **Kaire Kaljur, tel 667 0440 ja e-post Kaire.Kaljur@aripaev.ee**
Äripäev